

Foto AUDUN RUNDBERG

Ikke mer

stipend likevel

... og nå blir det demonstrasjon

Regjeringen bryter løftet sitt og øker ikke stipendandelen fra 30 til 40 prosent. Studentene tar dårlig imot helomvendinga. – Det hjelper ikke at vi kan få mer i lån, for det må vi betale tilbake, sier studentene Gaute Marvik (fra venstre), Sindre Olsen, Henrik Nesvik og Oskar Ommundsen.

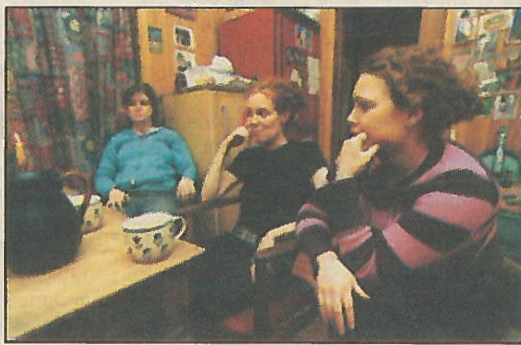
Side 4-5

Skrapet kasse for Uka

Student-uka gikk 150.000 kroner i underskudd. Økonomiansvarlig Stig Johnsen karakteriserer både åpnings- og avslutningsarrangementet som "en fiasko".

Side 8-9

Langt inni Tåkeheimen

Tromsø by er full av legendariske hybelhus. Vi var på hjemme-hos-reportasje i to av dem.

Side 14-15

– UDI sjikanerer gjesteforskere

Side 10

Utropia

Utropia er et organ for studentene i Tromsø. Avisa gis ut med støtte over semesteravgifta.

Ansvarlig redaktør:
Trine Andreassen

Kulturredaktør:
Kristin Danielsen

Fotosjef:
Marcos Porcires

Desksjef:
Audun Rundberg

Sivilarbeider:
Markus Bruun

Redaksjonen:
Wenche Arntzen
Marit T. Balstad
Stine Bøe
André Bruun
Henriette Brændeland
Kine Dørum
Christoffer Ellifsen
Jon Terje Eiterå
Peter A. Jakobsen
Eline Johansen
Thomas Johansen
Stein-Hugo Johnsen
Olav Kandal
Stine Larsen
Sigve Leland
Morten Oddvik
Adaocha Odu
Kjartan Otterå
Marianne Nielssen
Ragnhild Vik Nielsen
Erica Restoft
Lene Rochmann
Silje Haukland Ryvold

Adresse:
Universitetet i Tromsø
Hovedgården
9037 Tromsø

Telefon:
77 64 53 66

Faks:
77 64 51 99

E-post:
utropia@utropia.no

Vev:
www.utropia.no

Annonsering:
Kontakt oss for tilbud,
annonse@utropia.no

Opplag:
5000

Neste deadline:
22. november 2001

Neste utgivelse:
29. november 2001

Trykk:
Troms avistrykk

ISSN:
0806-9611

Informasjonsalderen krever mer av skolen enn å lære elevene å håndtere en datamaskin. Helga Hjetland, leder i Norsk lærerlag, mener tida er moden for å drøfte hva slags kompetanse lærerne faktisk trenger.

Nye utfordringar for skulen og lærarutdanninga

Kronikk HELGA HJETLAND, leiar i Norsk Lærerlag

Endra krav frå samfunnet og samtida

Mykje av debatten om skulen, her i landet og i mange andre land, dreier seg om korleis ein kan gjere skulen relevant og aktuell for dagens elevar. Dette er ei utfordring som også lærarutdanningsinstitusjonane må ta inn over seg: Dei skal utdanne fagfolk som kan medverke til at skulen blir viktig for elevane, fordi den gjeld deira eigne liv og gjev dei ei *livsorientering* som dei ikkje vil vere forutan. Denne utfordringa er det ikkje råd å møte utan å sjå på det samfunnet skulen og lærarutdanninga skal virke i.

Ei av dei viktigaste utfordringane heng saman med at vi lever i informasjonsalderen. Det krev meir av skulen enn å lære elevane å handtere ein datamaskin. Dagens skuleelevar tilhøyrer nettgenerasjonen. Dei veks opp med å vere aktive i den digitale verda, ikkje berre passive mottakarar av TV og video, slik mange i førre generasjonen var. I den moderne, globaliserte verda er det pluralismen og mangfaldet som rår, på dei fleste område. Det er ikkje *ei* sanning som gjeld, men ulike verdier og normer finst side om side, ikkje sjeldan i konkurranse med kvarandre om merksemd og oppslutning.

Lærarutdanninga må vere innretta mot arbeid i ein skule som tek omsyn til dei oppveksttilhøva elevane har. Varierte og aktive læringsformer som oppmuntrar til elevinitiativ, medverknad og kritisk tenking må bli sentrale element i skulen. Skulen må hjelpe elevane til å orientere seg i den verda dei lever i, og gje dei kunnskap og grunnlag for å tenkje sjølv og ta standpunkt. Etiske vurderingar får ny aktualitet i denne skulesituasjonen. Her ligg det klare utfordringar også for lærarutdanninga.

Endringar skjer raskt i vår tid; også i skulen må vi vere budde på skifte, omstillingar og endringar. Det er til dømes vanskeleg å tenkje seg at det i framtida kan vere ein detaljert, sentralt fastsett læreplan som skal styre undervisninga i mange år om gongen. Tvert om, kan det bli nødvendig å vurdere nokså kontinuerlig kva som skal vere innhaldet i skulen, både i nasjonal samanheng og i kvar enkelt skule.

Framtida vil stille andre krav til lærarane enn dei vi har kjent til no, kanskje større krav, men heilt sikkert nye og spennande utfordringar. Framfor alt trur eg framtida vil fordre at lærarane er kompetente, sjølvstendige yrkesutøvarar med eit tydeleg fagleg-pedagogisk handlingsrom, som både gjev dei høve til å ta avgjerder om det læringsarbeidet dei skal leie og gjev dei ansvar for å ta slike avgjerder. Lærarutdanninga må setje studentane i stand til å ta desse avgjerdene.

Både meir felles kompetanse og meir differensiering?

Etter mitt syn vil det no vere behov for å drøfte kva for kompetanse alle lærarar treng. Er det noko som kan kallast basiskompetanse for lærargjering generelt? Kan ein slik felles kompetanse medverke til å styrkje yrkesidentiteten til lærarane og dermed òg vere eit bidrag til å styrkje yrkesstatusen deira? Slike spørsmål treng drøfting, saman med ei vurdering av kva for område og tema som i tilfelle skal vere felleskomponentar. Eg vil trekkje fram nokre område som eg trur det vil vere viktig å vurdere.

Dei gode skulane vil i tida framover måtte leggje vekt på å utvikle seg som kompetente, lærande organisasjonar. Skulane skal drive med læring og kunnskapsutvikling og dei skal motivere dei unge for livslang læring. Skulearbeidet kan bli prega av stor variasjon når det gjeld aktivitetar og krav til elevane. Det vil vere heilt avgjerande at lærarane i ein slik skule har omfattande kunnskapar om læring og utvikling og stor kompetanse når det gjeld å tilretteleggje og leie gode læringsprosessar.

For det andre må lærarane ha gode kunnskapar om læreplanens

funksjon og rolle i skulen. Meir enn no, trur eg det i tida framover blir aktuelt for kvar enkelt skule å utforme og grunnleggje den konkrete læreplanen som til eikvar tid skal leggjast til grunn for læringsarbeidet, i dialog og samarbeid med elevane, foreldra og samfunnet omkring. Dette arbeidet må lærarane ha kompetanse til å kunne leie og gjennomføre på ein god måte.

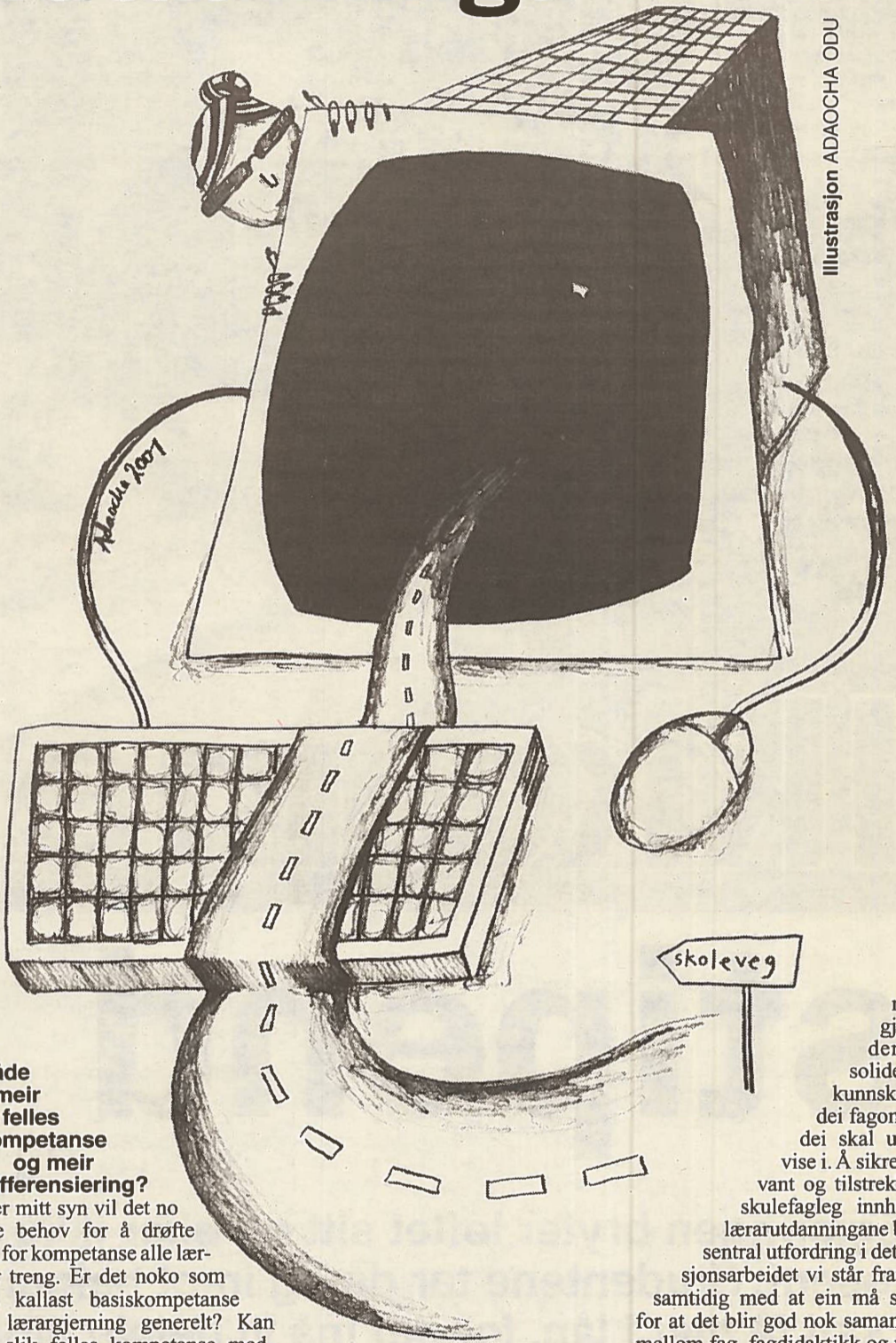
Eit tredje kompetanseområde gjeld skulens og barnehagens sosialisering- og oppsødingsoppgåver og arbeidet med å skape utviklande og kreative læringsmiljø. Institusjonane må ta sin del av ansvaret for å skape gode oppvekstvilkår, og vere aktive samarbeidspartar, saman med dei føresette, i oppsødingsarbeidet. Det er avgjerande at lærarstudentane får god kunnskap om barn og unges oppvekstvilkår, og om ulike påverknader som kan prege utviklinga.

For det fjerde må lærarutdan-

ninga gje studentane solide fagkunnskapar i dei fagområda dei skal undervise i. Å sikre relevant og tilstrekkeleg skulefagleg innhald i lærarutdanningane blir ei sentral utfordring i det revisjonsarbeidet vi står framfor, samtidig med at ein må sørge for at det blir god nok samanheng mellom fag, fagdidaktikk og pedagogisk teori og praksis.

Det finst allereie mange lærarutdanningar, med høve til val, fordjuping og spesialisering. Allmennlærarutdanninga er den breiaste utdanninga, innretta mot heile grunnskulen. No ser det ut til å vere brei semje om at allmennlærarutdanninga bør differensierast noko; vi kan ikkje ha ei utdanning som skal kvalifisere for alle fag og emne i heile den tiårige grunnskulen. Spørsmålet er korleis differensieringa kan skje på ein måte som tener skulen. Den store utfordringa blir etter mitt syn å greie å ta vare på den heilskapstenkinga som allmennlærarutdanninga har representert og samtidig syte for at studentane får den faglege og pedagogiske fordjupinga som undervisninga i skulen krev.

Det ligg krevjande debattar og vanskelege val framfor oss. Ikkje minst bør studentane engasjere seg i desse debattane. Eg ønsker lukke til med det vidare arbeidet!

Illustrasjon ADAOCHA ODU

Høflighet er en fryd

I dataspillenes barndom var spillet Pacman en farsott. Å bevege seg i Tokyo er virkelighetens Pacman.

Overbefolkning fordrer høflige mennesker. På morgentogene eller ettermiddagstogene er det et under at ingen liv går tapt. Her blir viten om hvor mange sykepleiere det er plass til i en folkevogn blek. Ingen vet eksakt hvor mange mennesker som presser seg inn i en undergrunnsvogn i rushtida. E18 er ferie.

Man er aldri alene i Tokyo. Det er mennesker overalt. I bakgater, inni hus og på tak. Det er folk overalt. Men ingen sure miner av den grunn. Og kriminaliteten er lav. Hvorfor? Høflighet. Japanere må være verdensmestre i høflig-

het og respekt overfor sine medmennesker. Har man pådratt seg en lei forkjølelse så tar man munnbind på. Paraplyer setter man fra seg utenfor butikken. Man kryper sammen på bussen for å gjøre plass.

Munnbind forhindrer lynrask spredning av basilusker. Paraplyer utenfor butikken forhindrer et vått kaos i butikken. Hensyn. Arroganse og ignoranse er sjelden vare her. På tross av Tokyos mange titalls millioner innbyggere så tar man hensyn i det offentlige rom. Ellers ville helvete brutt løs.

Jeg har akkurat spist på min vanlige billigrestaurant, en slags japansk fast food-kjede, og kommer ut av stedet. En ung mann med

hvit kokkelue kommer halsende etter meg. Sumimasen. Sumimasen. Unnskyld. Jeg hadde visst glemt igjen 10 yen, tilsvarende 7 norske øre. Her snyter man ikke folk. Mine fäfengte forsøk på å tipse blir avvist høflig. Har man betalt så har man betalt. Han bukker og jeg bukker. Sorti.

Spiralen uten slutt

I skrivende stund er det ti minutter siden nok et fly traff bakken i USA. Hva vil skje?

Kommentar AUDUN RUNDBERG

Skulle det vise seg at flystyrten skyldes terrorisme, er det lite som tilsier at hendelsen vil få verden til å sperre øynene opp for det som foregår i Afghanistan. Like lite som beskjedene om at sivile ble drept under krigen mellom NATO og Jugoslavia i 1999 fikk den vestlige verden til å snu.

Øye for øye

Du trenger ikke gå lenger tilbake enn våre nære fortid for å forstå hva som vil skje i dagene fremover. I sin første tale etter terrorangrepet 11. september gjorde USAs president George W. Bush det klinkende klart at de skyldige ville bli funnet og straffet.

Samtidig gjorde han det igjen klart hvordan verdens mektigste land takler sine problemer. Gjennom vold og maktmisbruk skal æren gjenopprettes.

Vi kan bare prise oss lykkelige for at motangrepene ikke ble iverksatt minutter etterpå. Hvis denne siste flyulykken også var en terrorhandling, hvem vet da hva som vil skje nå som krigen allerede er i gang. USA har allerede fått blod på tann, og man

VOLDSSPIRAL:Når skal det ta slutt, spør Utopias kommentator.

Illustrasjon

kan bare frykte konsekvensene av et massivt gjengjeldelsesangrep.

Du skal ikke drepe

Det kom få motreaksjoner mot krigshisserne i dagene etter 11. september. Selv ikke her hjemme, der alle kan si sin oppriktige mening uten å måtte stille seg i nasjonens kollektive skammekrok.

Nylig stod vår nåværende statsminister Kjell Magne Bondevik på talerstolen i Stortinget og forklarte hvorfor regjeringen i Norge støtter krigen i Afghanistan.

Prestesønnen som selv ble prest har åpenbart lest religionsleksen sin dårlig. For flere tusen

år siden stod en helt annen mann på toppen av et berg og sa noe ganske annerledes.

Hvem kaster den siste steinen?

Det hele koker ned til hvorvidt en aksepterer vold som et middel for å oppnå noe eller ikke. Det handler om hvem som tør å reise seg og si stopp, om hvem som våger å satse på en fredelig løsning, når fienden ikke gjør det.

Pasifisme er ikke noe du påberoper deg når det passer deg. Velger du rett, så velger du rett. Velger du feil, er det aldri for sent å snu.

Pill råttent

Leder Dette har vært høsten for de store løftene til studentene. Og nå er vinteren for å bryte løftene kommet. Vi skal ikke ta alt som kommer opp i valgkampen for god fisk, men så mye pill råtten fisk og harskt valgflesk som Bondevik-regjeringen leverte i kampen for å lede landet, finner man ikke ofte.

■ Både Høyre og KrF var krystallklare i røsten da de sa studentene skulle få en stipendandel på 40 prosent. Venstre høynet budet til 50 prosent. Utdanning var oppåtil en av de absolutte toppsakene i valgkampen. Så løper Bondevik, Clemet og de andre partikameratene fra alt de noensinne har sagt om stipend og serverer studentene mer gjeld i stedet.

■ På Bondevik-regjeringens studentmeny står nemlig ei studiefinansiering på 80.000 kroner, med økt lånandel. Det betyr at du straffes hvis du velger å benytte deg av regjeringens tilbud om mer i studiestøtte. Regjeringen gir deg støtte, men vil ha den tilbake med renter. Det må være mulig å hjelpe studentene bedre enn dette. Ferdigstuderte folk som skal etablere seg, har stor nok gjeldsbyrde fra før. Studentene bør for sin egen framtid skyld la være å ta opp fullt lån.

■ Reformen innen høyere utdanning skulle skape heltidsstudenter. Studentene skulle konsentrere seg om studiene når de var studenter, ikke jobbe for å klare utgiftene. Det betinger mer i stipend, ikke lån. Om studentene skal bli heltidsstudenter basert på lånte penger, vil de merke det altfor godt når det skal betales tilbake.

■ Dette er åpenbart ikke vinteren, eller stortingsperioden, for heltidsstudenten. Kristin Clemet må finne fram noe mer enn plaster om hun skal reparere studentenes sår etter dette løftebruddet. For en ting er sikkert: Hun skal slite hardt for å finne godvilje hos studentene. Så langt har hun brukt sine ressurser og sin posisjon på å bli uvenn med dem hun skal arbeide for.

Fred og gammen

Så blir det fredsstudium i Tromsø likevel. Etter samtaler med sine venner i regjeringen, ordnet professor Ole D. Mjøs biffen. Dermed skulle julefreden være sikret på det punktet i hvert fall.

10 år siden

Et omfattende utvekslingssamarbeid mellom Nord-Norge og Russland er i ferd med å ta form. I disse dager legger Roald Amundsen-senteret i Tromsø fram en kompetanserapport der grunntrekkene i dette samarbeidet er skissert. I tillegg til initiativet fra Amundsen-senteret, er det allerede kommet i stand flere avtaler mellom læresteder i Nord-Norge og Nordvest-Russland.

Henta fra artikkelen *Studentutveksling i Barentsregionen*

25 år siden

Korleis ville du likt å bli plystra på kvar gong du skulle gjere noko på arbeidsplassen din? Eller at oppgåva di vart pekt på, ikkje forklart for deg? Korleis ville du reagere om du igjennom fleire år fikk for låg overtidsbetaling i helgene? Det er ikkje mange norske arbeidstakarar som ville finne seg i ein slik situasjon. Men framandarbeidarane på Norsk Champignon har funne seg i det i fleire år. 1. juli var tolmodet slutt for ni av dei, og dei meldte seg inn i Skog- og Landarbeidarforbundet i håp om betre kår. (...) Full støtte til dei ni framandarbeidarane ved Norsk Champignon! Boikott "Wollebekk champignons"!

Henta fra artikkelen *Ei handsaming utan like!*

Norske studenter velger trygghet

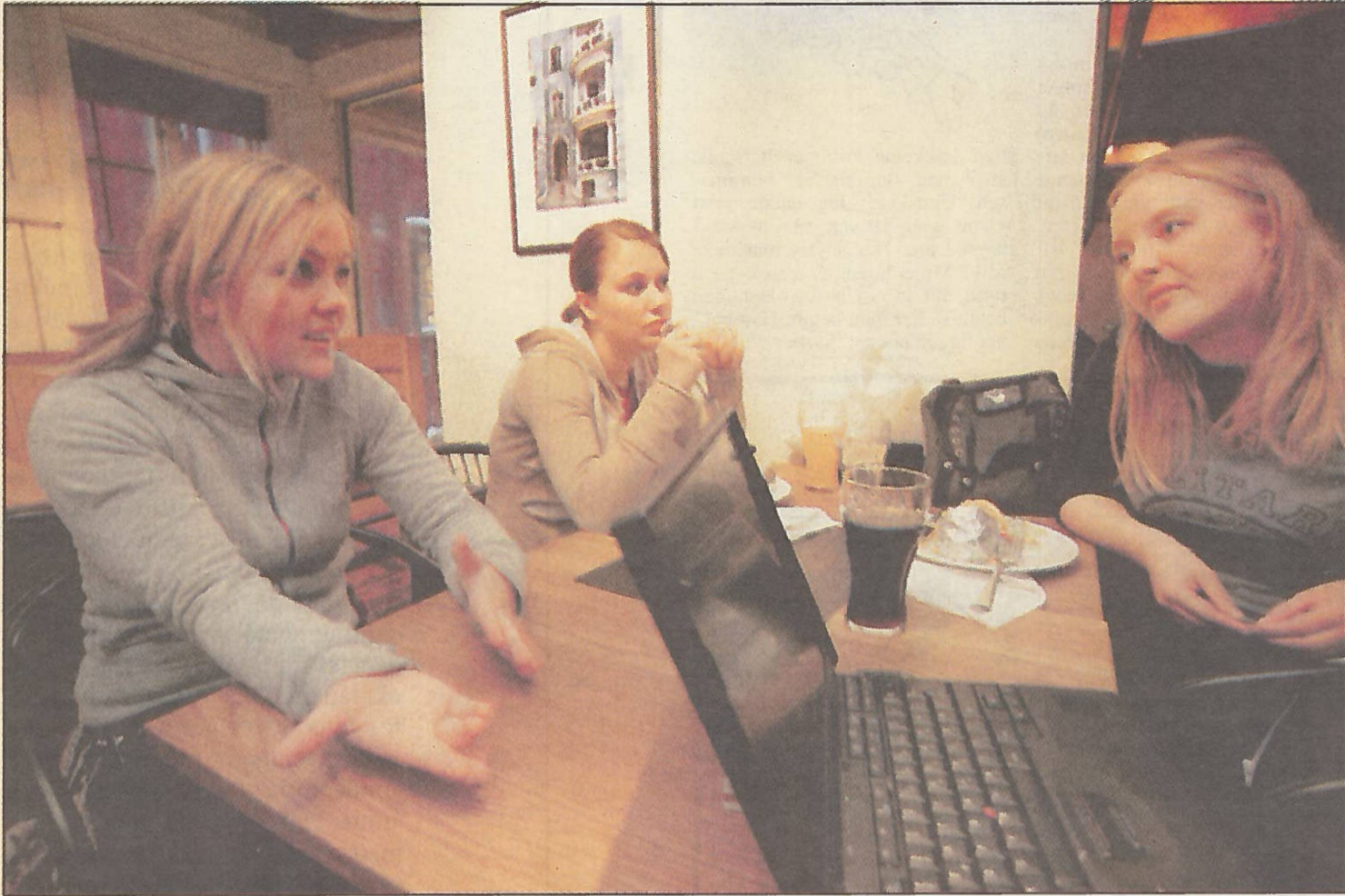
Norske studenter verdsetter trygge jobber høyere enn lønnsvilkår, viser nye undersøkelser. - Myten om at de unge har høy usikkerhetstoleranse og heller vil ha jobber med bratte karrierestiger enn stabile jobber, står for fall, konklude-

rer førsteamanuensis Erik Jakobsen ved Handelshøyskolen BI, ifølge Dagsavisen. Jakobsen har ledet arbeidet med undersøkelser. Rapportene baserer seg på spørreskjema-undersøkelser blant 700 studenter ved BI i Sandvika, Norges Markedshøyskole i Oslo, Landbrukshøgskolen på Ås og NTNU i Trondheim.

...det gjør også danskene

En dansk undersøkelse viser at framtidens danske medarbeidere vil ha gode og trygge arbeidsforhold, skriver Berlingske Tidende. De er ikke opptatt av om deres kommende arbeidsgivere har en god image og om det er muligheter for å arbeide hjemmefra. - Ifølge de

unge selv søker de først og fremst et godt arbeidsmiljø og trygge ansettelsesforhold når de skal ut på jobbmarkedet, forteller Jens Jørgensen i Dansk Industri til Berlingske Tidende.

VIL HA STIPEND, IKKE LÅN: - Vi burde få studiestøtte vi slapp å betale tilbake, synes ex.phil.-student Elisabeth Stangeland (til venstre). Også medstudentene Kristin Moe og Anne Friestad Pedersen er oppgitt over at regjeringen bare gir mer lån, ikke mer stipend.

- BLIR OVERSETT: - Studenter må og Oskar Ommundsen.

Ingen stipend.

Går til demonstrasjon

Katastrofalt. Et historisk løftebrudd. Det er ordene studentstyrelederen bruker om den nye studiefinansieringa. Nå blir det demonstrasjon.

Tekst TRINE ANDREASSEN

Studentstyreleder Hilde Karen Ofte er i harnisk over de brutte løftene.

- Vi betaler skattekuttet

- Gjennom valgkampen støttet både Høyre og KrF studentene i at vi skulle få en stipendandel på 40 prosent. De mente Arbeiderpartiets studiefinansiering tok fullstendig knekken på studentøkonomien. Venstre ville ha en stipendandel på 50 prosent. Så øker de lånebyrden til studentene enda mer. Vi trenger ikke mer lån, er det klare budskapet fra Ofte. Hun mener studentene finansierer Høyres skatteutt.

- De gjør nye mennesker til gjeldsslaver med fullt overlegg. På fem år får studentene ei økt gjeldsbyrde på 40.000 kroner. Det blir 130.000 kroner når du skal betale det tilbake, sier Ofte og advarer studenter mot å ta ut fullt lån.

Landsdekkende demonstrasjon

Studenter over hele landet vil 19. november demonstrere mot statsbudsjettet. I Tromsø vil protesten

foregå på torget.

- Det så ut som om studentene endelig skulle få det bedre, men vi blir tapere hver gang, sier en kamplysten Ofte. Planlegginga av demonstrasjonen er i startgropa, men Ofte foreslår at alle studenter sender ei regning på 40.000 kroner til finansminister Per-Kristian Foss.

Færre studenter?

Dag Harlem Stenersen, velferdsansvarlig i Norsk studentunion (NSU) tror studiefinansieringa vil gjøre at flere får økonomiske problemer.

- I verste fall vil færre begynne å studere. En student trenger rundt 110.000 kroner for å dekke sitt forbruk.

Stenersen er imidlertid fornøyd med at regjeringen går inn for en nasjonal studentrabatt.

- De gir dessuten mer penger til studentboliger, men ikke i nærheten av det som trengs, poengterer Stenersen.

Les videre om demonstrasjonen på www.utopia.no

Regjeringen trosser sine løfter og øker ikke stipendandelen fra 30 til 40 prosent.

- Dette viser hvor lite viktige politikerne synes vi er, mener student Henrik Nesvik.

Tekst TRINE ANDREASSEN
Foto AUDUN RUNDBERG

Stemninga rundt bordet på Driv er heller laber etter at Bondevik-regjeringa har offentliggjort statsbudsjettet. Regjeringen har brutt sitt løfte om økt stipendandel. Studiestøtta økes riktignok til 80.000 kroner, men økningen kommer i form av lån.

- Blir ikke tatt seriøst

Det gjør fiskerikandidat Sindre Olsen frustrert.

- Dette er noe dritt, for lånet må vi betale tilbake. Studentene er vant til å ikke bli tatt seriøst, så jeg er egentlig ikke overrasket

Klart for fredsstudium

Regjeringen har gjort helomvending og lagt veien åpen for et fredsstudium i Tromsø. To millioner kroner er satt av.

- Det er helt fantastisk at det har skjedd. Jeg er takknemlig, sier Ole D. Mjøs til Nordlys.

- Dette betyr at Tromsø blir et nasjonalt senter for et nytt fredsstudium. Nå kan vi trekke til oss topp kompetanse også internasjonalt. Til høsten starter vi et internasjonalt, engelskspråklig masterstudium. Det blir det første på et norsk universitet. Forslag til studieplan lå klart 1. november.

over løftebruddet, sier han og får støtte fra Henrik Nesvik:

- Studentene må være den gruppa som blir mest neglisjert, selv om vi er ei stor gruppe.

Sammen med medstudentene Oskar Ommundsen og Gaute Marvik er de overbevist om at dette budsjettet ikke vil skape flere heltidsstudenter.

- Skal du leve på kun det du får i støtte, må du virkelig spare på krona. Særlig med de utleieprisene vi har nå, bemerkter Nesvik.

Ingen ferietur

At du inntil videre ikke skal måtte stå på eksamen for å få stipend, tas godt imot. Men i løpet av en fire-

årsperiode skal deler av stipendet avhenge av bestått eksamen.

Bondevik-regjeringa har valgt å følge sin forgjenger når det gjelder reisestipendet. Fra 1. januar får dermed ikke studenter over 25 år reisestipend, mens maksimalt reisestipend for andre studenter blir 7.000 kroner. Nesvik rekker ikke å bli ferdig med studiene før 25-årsdagen og ser mørkt på å skulle finansiere ei hjemreise til den andre enden av landet fra egen lomme.

Ommundsen mener dårlig økonomi hindrer studenter i å gjøre det vanlige folk gjør.

- Det er vanskelig å få råd til å reise på ferietur. Da må vi jobbe om sommeren, og dermed forsvinner ferien.

Bjørnetjeneste

Regjeringen får heller ikke støtte hos ex.phil.-studentene Elisabeth Stangeland, Kristin Moe, Anne Friestad Pedersen og Asle Kvås.

- Det er utrolig teit at de lover noe i valgkampen, men bare dropper det i statsbudsjettet. Nå veit jeg hva jeg ikke skal stemme ved neste valg. I dagens samfunn er

Vil ikke ha reform-omkamp

Universitets- og høyskolerådet (UHR) ønsker ikke omkamp om kvalitetsreformen, skriver UHR i et brev til partilederne i Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti. Bakgrunnen er at universitets- og høyskolesektoren nå er godt i gang med planlegging og innføring av refor-

men. Omkamp om viktige punkter i kvalitetsreformen vil sette dette arbeidet flere skritt tilbake, mener UHR. - Det vi minst av alt treng no, er å bli tvinga tilbake til start. Vi ber om fred og ro til å sette kvalitetsreforma ut i livet, skriver UHR.

Gir nerde-kurs til IT-studenter

Universitetet i München vil kurse IT-studentene i nødvendig sosial atferd, slik at de kan kvitte seg med nerdestempelet før de går ut i arbeidslivet, skriver Netavisen. På kursplanen står blant annet hvordan studentene skal kle seg og hvordan de kan prate med andre om

småting. I stedet for en vanlig eksamen, vil studentene vise sine kunnskaper gjennom en tre timer lang lunsj som vil bli holdt på et hotell. Talsmann Dieter Heinrichsen ved universitetet sier de også vil undervise i bordmanerer.

være den gruppa som blir mest neglisjert, mener fiskerikandidatene Gaute Marvik (fra venstre), Sindre Olsen, Henrik Nesvik

SKUFFET HØYRE-VELGER: Ex.phil.-student Øivind Benjaminen er skuffet over partiet sitt. - Utrolig at de ikke greier å holde løftene sine, sier han.

Økning likevel

Må legge ned havbruksutdanninga

Den nye regjeringen valgte å ikke redde Havbruksutdanninga ved Høgskolen. Dermed forsvinner landsdelens eneste utdanning i oppdrettsteknologi, i ei tid da Tromsø skal bli hovedstad for den nasjonale storsatsinga på torskoppdrett.

Høgskolerektor Ulf Christensen håpet i det lengste at Bondevik-regjeringen ville gjøre om sin for-gjengers kutt i studieplassene. Det skjedde ikke.

- Ingen logikk
- Dette er dramatisk, og vi er svært skuffet, sier Christensen.

Regjeringen går inn for å senke studentmåletallet på ingeniørutdanningene fra 230 i 2000 til 126 i 2004. Kuttene vil ødelegge grunnlaget for alle de marintekniske ingeniørutdanningene i Tromsø. De eneste ingeniørutdanningene studentene sitter igjen med, blir datateknologi og automasjon.

- At de kutter på den måten har ingen logikk, spesielt når det gjøres i maritim sektor. Tromsø skal jo være senter for forskning innen oppdrettsteknologi, påpeker Christensen.

Gir ikke opp
Nautikk og marinteknisk drift er de

eneste maritime ingeniørtilbudene i landet, mens miljø- og havbruk er det eneste tilbudet innen oppdrettsteknologi i Norge ved siden av Høgskolen i Bergen.

Ingeniørutdanningene over hele landet sliter med lave søkertall, men Høgskolen i Tromsø har flere kvalifiserte søkere enn i andre deler av landet.

Nå håper Christensen å få komme på besøk hos Utdanningskomiteen og forklare situasjonen.

- Vi bruker alle kanalene vi har, for vi kan ikke gi opp før vi har kjempet det siste slaget.

Står i fare
Norges ingeniørorganisasjon (NITO) har i et brev bedt Finanskomiteen stoppe kuttet i Miljø- og havbruksteknologi. NITO viser til at Norges Fiskerihøgskole og Avdeling for ingeniør- og økonomifag ved Høgskolen utfyller hverandre faglig.

- Fiskerihøgskolen vektlegger

man veldig avhengig av å studere, og da er det forferdelig dumt at det skal koste så mye, slår Pedersen fast. Hun mener Bondevik-regjeringen gjør studentene en bjørnetjeneste når den øker låneandelen, fordi pengene må betales tilbake.

Studentene føler at pengene som skulle finansiere deres utdanning, nå blir brukt til å gi rike folk skattelette.

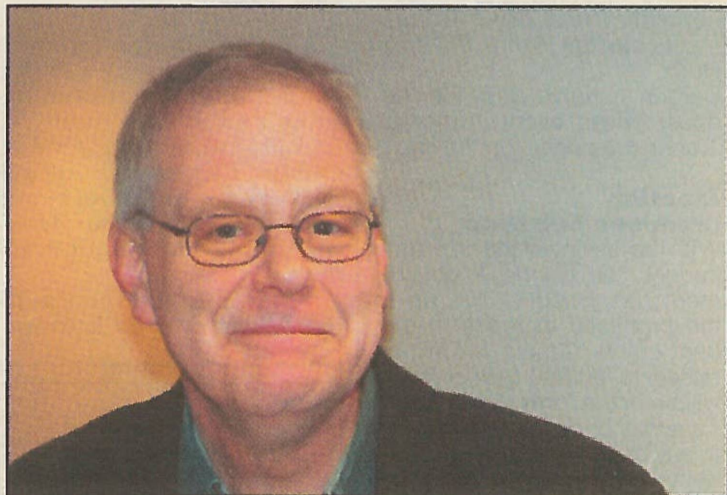
- Det er snakk om prioriteringer, hvor du vil ta pengene fra, bemerker Kvås.

Skuffet Høyre-velger
Ex.phil.-student Øivind Benjaminen er Høyre-medlem, men dypt uenig i prioriteringene partiet nå har gjort.

- Det er helt utrolig at de ikke klarer å holde løftene sine. Valgkampen dreide seg om to saker: Utdanning og lavere skatter, så dette synes jeg er dårlig.

Han mener studentene har store nok lån fra før.

- Man må hjelpe studentene på en bedre måte enn dette. Vi må få minst 100.000 kroner i støtte.

- DRAMATISK: Høgskolerektor Ulf Christensen er svært skuffet over at regjeringen ikke vil redde havbruksutdanninga.

Arkivfoto MARIANN S. KARLSEN

biologi, organisasjon og økonomi, mens høgskolen vektlegger teknologi. Hvis man kutter i det ene benet i dette faglige miljøet, står miljøet innenfor Miljø- og hav-

bruksteknologi ved ingeniørutdanningen i fare for å bli borte, og med det kompetansen innen fiskebiologi, miljø- og oppdrettsteknologi, skriver NITO.

Kutt i førskoleutdanninga

Også førskolelærerutdanninga i Tromsø mister studieplasser. Mens opptakstallet i 1998 var 148 studenter, vil det bli 35 høsten 2002. Dette skjer samtidig som det i landsdelen er stor etterspørsel etter kvalifiserte førskolelærere.

– English summary

150.000 kroner deficit for Student-uka

Uka 2001 sold 1.660 fewer tickets than budgeted for and budget manager Stig Johnsen attributes the poor student attendance to the lack of a serious musical drawing card.

- We were in touch with some 50 big name artists, but UKA participation fit badly with their touring plans, Johnsen points out.

When blues virtuoso Bjørn Berge played at Driv, Uka charged only 70 kroner whereas the cover charge was 200 kroner when Berge played at Oslo venue Rockefeller.

- We basically had one price for all tickets and I think it was low. The Tromsø audience is spoiled with prices, Johnsen complains.

In Trondheim, local businesses pay to promote themselves during Uka but Johnsen believes the student demographic of Tromsø is not interesting enough to excite potential sponsors.

DAA harasses guest researchers

In a letter to the Directorate of Alien Affairs (DAA), the University and High School Council (UHR) have complained that the Directorate exposes foreign guest researchers to unnecessary scrutiny and prolonged visa application processing.

- Institutes of education risk that guest researchers won't show up after all, or the project that they were intended to work on have been terminated once they finally get their visa, complains General Secretary of the UHR, Widar Hvamb.

Responding to the complaint, the DAA promises that procedures will be speeded after Norway became a member of the Schengen collaboration in March of this year.

Most costly dinners in Tromsø

An ordinary dinner meal at Samskipnaden's canteens will set Tromsø students back between 37 and 55 kroner, whereas their Oslo counterparts can choose between sizes of meals, a small and a large, at 31 and 43 kroner, respectively.

- Prices for a dinner should be around 40 kroner, and it should not matter what day it is, comments student Henrik Schmidt-Horix.

Bergen students enjoy the cheapest prices overall, whereas Trondheim prices top the list.

Election promises betrayed

With the issuing of the new state budget, the Bondevik government has failed to live up to the promised increase in student grants. Grants will still be raised to 80.000 kroner but it will be in the form of loans.

- It sucks because we will have to pay back the loan. But as students we are used to not being taken seriously so I'm really not that surprised about the breach of promise, fishery major Sindre Olsen rages.

Leader of the Student Council, Karen Hilde Ofte, calls it a historic breach of promise.

- They are deliberately turning new people into slaves of debt. Over five years, student debit will increase by 40.000 kroner. That's 130.000 kroner when you repay it, a frustrated Ofte warns.

OPTIMIST: Allmenn språkvitenskap og fonetikk kan bli senter for fremragende forskning. Professor Curt Rice ser lyst på mulighetene for å nå opp.

Tromsø-miljøer kan bli fremragende

To forskningsmiljøer fra Tromsø har gått videre i konkurransen om å bli sentre for fremragende forskning. – Jeg tror i hvert fall en av oss vil nå opp, smiler Curt Rice, professor i språkvitenskap.

Tekst TRINE ANDREASSEN
MARKUS BRUUN

Foto MARKUS BRUUN

129 forskningsmiljøer har knivet om å bli blant de om lag ti utvalgte som får etablere Norges første Senter for fremragende forskning. 40 forskningsmiljøer har gått videre, deriblant Curt Rice og Allmenn språkvitenskap og fonetikk, med temaet *UiTø – Centre for Advanced Study in Theoretical Linguistics*.

– Jeg har fått svært positive tilbakemeldinger fra det internasjonale

evalueringsrådet, så jeg tror vi har en real sjanse til å komme videre, konstaterer Rice.

Matte og språk

Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet ved UiTø og professor Asgeir Brekke er også med videre med *The Centre for Study of Energy Depositions and Transport in the Upper Atmosphere*.

Sentre for fremragende forskning skal fremme kvaliteten i norsk forskning, og vel 100 millioner kroner vil bli fordelt til sentrene hvert år i inntil ti år.

I hvert fall ett videre

– Jeg tror ikke forskningsmiljøene vil bli konsentrert rundt noen spesielle universiteter eller andre forskningsmiljøer, derfor bør det i hvert fall bli ett fremragende forskningsmiljø i Tromsø, mener Rice. Han legger til:

– Vi har stort pågangsmot og håp om å gå videre.

Mest om helse

Tematisk er søknadene svært varierte, ifølge Norges forskningsråds nettside. Flest søknader omhandler medisinsk og helsefaglig forskning.

Deretter kommer temaer hentet fra forskning i skjæringsfeltet mellom energi og miljø, marin forskning og forskning på informasjon- og kommunikasjonsteknologi. Søkermiljøene som går videre, er konsentrert rundt de fire universitetene.

De 40 som går videre, skal nå utvikle sin søknad ytterligere med tanke på den nye vurderingsrunden.

 APOTEK1 RENEN

Storgata 76 • 9293 TROMSØ
Telefon 77 60 68 40 • Faks 77 60 68 48

**Tannlege Urd Lilleng
starter praksis sammen
med tannlegene
Therese Tannel og Kari
Aagaard, Storgata 70.**

Timebestilling 77682660

Dyrest middag i Tromsø

GANSKE FORNØYDE: Studentene Lene Stenberg (til venstre) og Camilla Halseth er godt fornøyd med maten i kantina, men synes ikke prisene er mer enn "forholdsvis greie".

Tromsø er middagsverstingen. Mens alle de andre samskipnadskantinene tilbyr middag til en fast, rimelig sum, må tromsøstudentene betale opp mot 55 kroner for middagen sin.

Tekst TRINE ANDREASSEN
MARKUS BRUUN
Foto MARKUS BRUUN

Oslostuderter med normal appetitt betaler 31 kroner for en middagsporsjon. De kan nemlig velge mellom to størrelser, enten vanlig eller stor. Den store koster 43 kroner. Tromsøstudentenes middager varierer fra 37 til 55 kroner, slik at du på det meste må ut med 120 kroner mer i uka enn dine medstudenter i sør. Også Trondheim og Bergen har faste priser på middagen.

Prisene bør bli jevnere

– Prisene på en middag burde være rundt 40 kroner, og da burde middagen koste det samme uansett dag, mener student Henrik Schmidt-Horix. Han synes ikke prisene i kantina er så gale, men etterlyser forskjellige porsjoner på middagen.

– Og det er synd maten ikke er all verden. Det burde ha vært bedre kvalitet, ferskere rundstykker og mer pålegg, sier Horix.

Samskipnaden i Tromsø er også dyrest når det gjelder brus, faktisk dyrere enn brusautomatene som

er plassert på Universitetet. Totalt kommer likevel ikke SiTø så verst ut. Det er Samskipnaden i Trondheim som forsyner seg grovest av studentlommebøkene, med Oslo hakk i hæl.

Rundstykkene bør bli bedre
Bergensstudentene har minst utgifter til kantine. De har den billigste brusen, de billigste baguettene, ciabattaene og smørbrødene, den billigste kaffen og God morgen-yoghurten.

– Det er litt vel høye priser på brødmat i Tromsø. Rundstykkene er i tillegg til å være dyre, ganske vonde og virker enkelte ganger gamle og harde, sukker studentene Camilla Halseth og Lene Stenberg Nilsen i kantina på Hovedgården.

– Ellers er det en kjempeflott

kantine som har forholdsvis greie priser, understreker de to studentene.

Du kan spare ti kroner

Ifølge kantinesjef Svein Johansen ved Studentsamskipnaden i Tromsø (SiTø) er prisene høyere her enn hos de tre andre samskipnadene fordi utvalget er større.

– Det koster litt ekstra fordi vi tilbyr flere typer retter. Vi er nødt til å ha disse prisene for å holde hodet over vannet, bemerker Johansen.

Han forteller at SiTø tidligere har prøvd seg med en stor og en vanlig porsjon, men uten særlig suksess.

– Men det skal fortsatt være mulig å kjøpe en mindre porsjon, til ti kroner avslag i prisen, fortel-

Vil ha studenter inn i arbeidsmiljøloven

Stortingsrepresentant Heikki Holmås (SV) foreslår å la arbeidsmiljøloven omfatte studenter. Elever og studenters arbeidsmiljø er i dag ikke regulert ved lov. "Skal en lovfesting av elevers og studenters arbeidsmiljø ha verdi, må den være absolutt forpliktende," skriver Holmås i forslaget. Han mener det er helt nødvendig med et eget tilsynsorgan som kan pålegge kommuner og fylker å foreta utbedringer og illegge sanksjoner dersom loven ikke følges.

Priser

	Tromsø	Oslo	Bergen	Trondheim
0,5 l brus	16	15	14	15
Baguette	22	26-28	20	23-28
Smørbrød	8-17	12-15	9-19	10-20
Middag fra-til	37-55	31/43	35	38
Kaffe	6	7	5	6
Go-Morgen				
Yoghurt	11	13	11	11
Ciabatta	25	26	22	28
Totalt	125	130	116	131

Totalsummene er regnet ut ut fra de laveste prisene

Kornsilo-hyblene på plass

340 oslostuderter flytter inn i en oppusset kornsilo på Grünerløkka. Bare en gang før har verden sett maken.

I 1990 ble det siste lasset med korn fraktet ut av siloen. 11 år, 170 millioner kroner og 18 etasjer med leiligheter seinere står siloen klar til å huse studenter. Svenskene har gjort det en gang før, men neppe så storslått.

Statsråd Kristin Clemet deltok på åpninga.

– Det er morsomt å komme på besøk. Nå mangler det kun bar og svømmebasseng, men ellers lover alt for god trivsel her, sa hun til Student.no.

Eget kjøkken og bad, runde rom med spesialdesignede møbler, takterrasse med utsikt over hele byen og miljøvennlig veggmalingsom puster er ikke akkurat hverdag-

skost for studenter. Billedkunstner Lykke Frydenlund har gitt interiør og balkong-glassene regnbuens farger for å pynte opp den ellers så grå og skulpturaktige silo-kolossen.

Særlig billigere enn på det private markedet blir det imidlertid ikke. Månedsløst for hyblene er fra 3.580 kroner, 2-roms leiligheter fra 6.620 kroner. Og den mest fancy leiligheten på toppen i 16. etasje, som det kun finnes en av, vil det koste en heldig student 7.020 kroner å leie.

Student-siloen skulle stått ferdig til semesterstart, men kan først de neste dagene ta imot de 340 beboerne.

Vil ikke ha billig skryss

Rikstrygdeverket trodde 1.000 funksjonshemmede ville bli med på ei prøvordning der transport til og fra arbeid eller utdanning ikke skal koste mer enn en bussbillett. Men bare 25 personer har meldt sin interesse, skriver Dagsavisen. - Dette er selvfølgelig skuffende få personer, sier avdelingsdirektør Tom Kristoffersen i Rikstrygdeverket. Prøve-

ordningen ble iverksatt 1. august og var ment å vare i ett år. Nå vil Rikstrygdeverket evaluere hele prosjektet. Funksjonshemmede i Oppland, Hedmark, Rogaland, Møre og Romsdal, Vestfold, Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder og Troms har fått tilbud om å bli med på prosjektet.

Forskerne skal ta jukserne

Så mange forskere jukser seg til heder og ære at Forskningsrådet oppretter en redelighetskomité. Når noen tar snarveier eller tilpasser virkeligheten kan komiteen gi en nøytral vurdering.- De fleste driver med rent spill, men ett råttent eple i kurven skaper store problemer. Forskningsmiljøene er veldig avhengige av tillit og troverdighet, sier

Jan Dietz, spesialrådgiver i Forskningsrådet. 56 berørte institusjoner har uttalt seg positivt til forslaget.

I kofte og dongeri

KOFTEDAG: Bare Sigbjørn Skåden (fra-venstre), Anne Marie Graven, Thomas Andersen og Thomas E. Nygård viste seg i kofte på Samisk studentforenings første koftedag. - Men det er bare to dager siden vi lanserte koftedagen, så det blir sikkert flere neste gang.

Foto TRINE ANDREASSEN

- Kofte, dongeribukse og army boots er tøft, fastslår Sigbjørn Skåden i Samisk studentforening. Heretter blir første onsdag i hver måned koftedag. Kofte hva det kofte vil.

Tekst TRINE ANDREASSEN

Samisk studentforening ønsker å se flere koftekleddesamer på Universitetet.

Vise sin samiskhet

- Det er egentlig ikke noe politikk i dette, det handler om følelsen av å være same, sier Thomas E. Nygård i Samisk studentforening (SSSR). Den nye styrelederen i foreninga, Sigbjørn Skåden, kan likevel ikke dy seg for å trekke linjer tilbake i tid.

- Det beste argumentet for å ha en koftedag er 400 år gammelt og heter fornorskningsprosessen, da man skulle skjule sin samiskhet. Blant raddissene på 1970-tallet oppstod en bevegelse som het Vis din samiskhet. At man skal tørre å vise sin samiskhet har ikke vært noen selvfølge for våre foreldre og besteforeldre, påpeker han.

- Og så synes jeg det er fint å vise andre studenter at det går samer blant dem. Man får et mer

naturlig forhold til det samiske på den måten, bemerkter Skåden og anslår at det finnes minst 100 samiske studenter ved Universitetet i Tromsø.

Trekker sos.ant.-damer

Kofte er ikke bare et høytidsplagg, som bunaden.

- Den er både til fest og hverdags. Vi vil vise at kofte er et levende plagg, sier Skåden.

Thomas Andersen understreker at dette ikke bare er ei oppfordring til samiske studenter om å trekke i kofte-en dag i måneden, men også til andre samer.

- Og det er fritt fram for å gå i kofte både tirsdag og fredag også, smiler Anne Marie Graven.

Skåden pleier å gå med kofte en gang i uka og sier han stort sett får hyggelige reaksjoner.

- Vi drar en del sos.ant.-damer på den måten, ler Andersen.

Bodegaen overlever

Studentkafeen Bodegaen består inntil videre, tross røyking. - Vi har ingen omgående planer om å foreta oss noe, sier direktør Arne Benjaminsen ved Universitetet.

Tekst TRINE ANDREASSEN

Tidligere dette semesteret sendte nestleder Ivar Hanssen ved personalavdelinga et brev til Bodegaen, Studentsamfunnets kafé, der han påpekte at flere ansatte hadde klaget på røyklukt fra Bodegaen. Ifølge Hanssen kunne det bli aktuelt å stenge Bodegaen.

Direktør Arne Benjaminsen har ikke vært i kontakt med Bodegaen etter at brevet ble sendt.

- Jeg har ikke registrert verken klager eller andre reaksjoner på røyklukt siden da. Universitetet er imidlertid et røykfritt område, og

vi har ansvar for å påse at forbudet blir opprettholdt. Nå må vi avvente om det på nytt kommer klager på røyking i Bodegaen.

Om Bodega-gjengerne fortsetter å røyke, ser Benjaminsen for seg to alternativer: Å innskjerpe forbudet dramatisk eller å gjøre noe med ventilasjonen i Bodegaen eller på kontorene.

- Først må vi se hva reaksjonene blir og om dette oppleves som et sterkt problem. Å stenge Bodegaen høres veldig dramatisk ut, for den er et viktig sosialt tiltak.

Besøkssvikt f

Student-uka gikk nærmere 150.000 kroner i minus. - Både åpninga og avslutninga var en fiasko, konstaterer økonomiansvarlig Stig Johnsen.

Tekst TRINE ANDREASSEN

Uka hadde budsjettet med 5.000 solgte billetter, men endte på 3.400 billetter.

- Ikke rett musikk

- Vi hadde besøkssvikt, ingen utgiftssprekk, understreker Johnsen. Han innser at musikken på åpnings- og avslutningsarrangementet ikke traff studentene.

- Først i midten av august ble det klart hvilke artister som skulle komme. Vi var i kontakt med 50 artister av større format, men Uka-deltakelse passet dårlig med turnéplanene deres. Det så dessuten lenge ut som om vi skulle få Bob Hund, sier Johnsen. Han erkjenner at Uka 2001 manglet det store trekkplasteret og beklager at det ikke ble noen MH-konsert.

- I Skandinavia er det vanskelig å finne band til en fornuftig pris.

- Bortskjemt Tromsø-publikum

Johnsen tror ikke det er ekstra vanskelig å få artister til Tromsø.

- Men kanskje var tidspunktet

galt. Kanskje vi burde ha vært tidligere ute. Eller ikke hatt konserter med mindre band hver dag. Jeg synes det er alvorlig at vi går med et så stort underskudd. Men det er veldig vanskelig i denne bransjen, vi konkurrerer med kommersielle aktører.

Johnsen synes ikke billettprisene var for høye under Uka.

- Vi hadde stort sett én billettpris på alt, og jeg mener den var lav. Tromsø-publikumet er bortskjemt med hensyn til priser. Da Bjørn Berge holdt konsert på Rockefeller i Oslo, kostet det 200 kroner, vi tok 70 kroner.

Lavvoen på universitetsområdet vakte oppmerksomhet i media, men heller ikke den var godt besøkt.

- Studentene er litt treige, det dårlige oppmøtet kan ikke skyldes at de ikke la merke til lavvoen, mener Johnsen.

Spøker for Uka 2003

Under Uka i Trondheim betaler næringslivet for å få profilere seg overfor studentene.

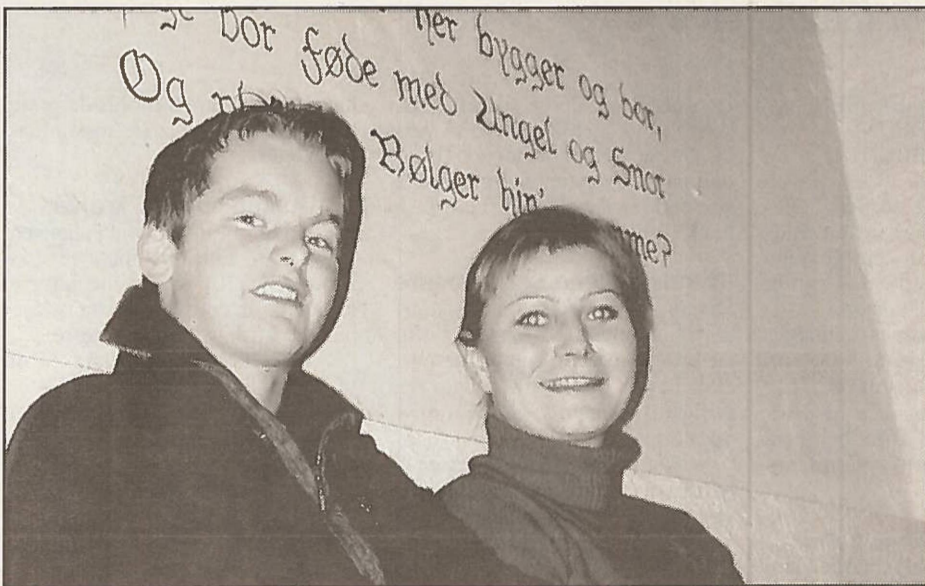
- Det tror jeg ikke vi kan få til

i Tromsø. Studentgruppene er ikke interessante nok, vi har feil fag og klarer ikke å få næringslivet til å tenne på dette. Skal det være liv laga for ei studentuke i Tromsø, må Universitetet og Høgskolen bidra mer. Nå får vi kun ti prosent i offentlig støtte.

For å kunne betale regningene sine, søker Uka om ekstraordinær tildeling av midler fra Studentstyret og Studenttinget. Dessuten har de lånt 100.000 kroner hos Studentsamfunnet og håper å få lån også hos Studentsamskipnaden.

- Må vi bruke framtidige tildelinger for å dekke inn underskuddet, spørker det for Uka 2003. Har de ikke penger å starte med, blir det ingen studentuke i den grad vi kjenner den i dag, understreker Johnsen.

Mack-kjelleren med nye eiere

STUDENT-SATSING: To av Mack-kjellerens nye eiere, Knut Pedersen og Vivianne Skogeng, lover å satse enda sterkere på studenter.

Foto MARKUS BRUUN

Med nytt mannskap på gammel skute bør farta bli høyere og fremtiden lysende.

Tekst MARKUS BRUUN

Mack-kjellerens nye eiere, Vivianne Skogeng, Tore Willassen og Knut Pedersen, har selv jobbet i servicenæringen helt fra tidlig alder. Alle som én har arbeidet seg opp fra stillinger som vaskere og deltidsansatte til i dag å lede en egen bedrift.

Gammel studentkro

- Mack-kjellern, eller Prelaten som den het før, har i lange tider vært et sted der studenter har møtt hverandre og diskutert aktuelle ting, forteller Skogeng, og fortsetter:

- Studentene har studentrabatt på øl og bayer, og vi kommer til å satse enda sterkere på studentene siden de er en viktig del av våre gjester.

Flere konserter

- Vi vil kjøre alle mulige slags konserter, opplyser Skogeng og lover at scenen vil bli brukt hyppigere enn til nå.

- Vi kommer også til å satse på rimelige og tradisjonelle matretter som kjøttkaker i brun saus eller fersk fisk og potet, og rettene kommer til å ligge på mellom 69 og 89 kroner, forklarer Skogeng.

Festing ødelegger nattesøvnen
Nå vil både politikere og velforeninger ha "hyblifiseringa" i Bergen sentrum under kontroll. Victor Jensen i Fjellets Vel understreker at han ikke har noe imot verken studenter eller sosialklienter. - Vår tilnærming er prinsipiell, og det er skjevfordelinga i boligmassen vi reagerer på, sier Jensen. Han mener kommunen er for passiv og lite bevisst i sitt

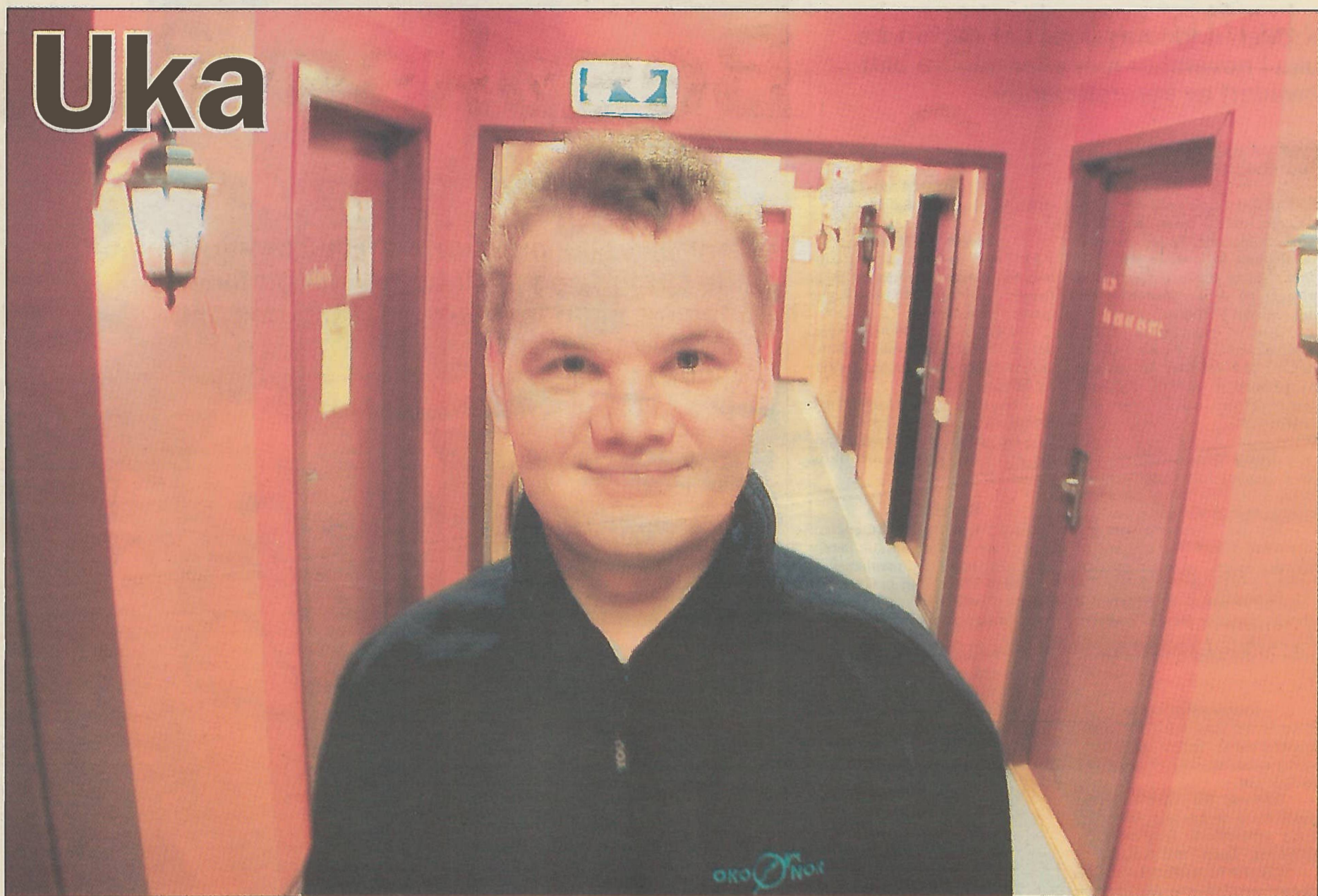
forhold til "hyblifisering". - "Hyblifiseringa" medfører at færre og færre ser ut til å ta ansvar for nærmiljøene. Det nytter ikke lenger å holde orden eller pynte. Resultatet er at Bergen også faller som turistby, sier Jensen.

Få rapporter om sex-trakassering

Bare én prosent av dem som føler seg seksuelt trakassert ved Universitetet i Oslo (UiO) melder fra til universitetsledelsen. - Vi har et kommunikasjonsproblem, sier likestillingsrådgiver Lise Christensen ved UiO til Universitas. Hun tror de få innrapporteringene av seksuell trakassering skyldes at få vet hvor de

skal henvende seg. En undersøkelse fra 1994 viser at 11 prosent av de spurte kvinnene ved historisk-filosofisk fakultet hadde opplevd å bli seksuelt trakassert ved universitetet.

Uka

UKA-UNDERSKUDD: Uka solgte 1.600 færre billetter enn budsjettert. - Vi hadde besøkssvikt, ikke utgiftssprekk, sier økonomiansvarlig Stig Johnsen. Nå må Uka låne penger av blant andre Samfunnet for å klare å betale regningene. **Foto TRINE ANDREASSEN**

Studentrabatt

Taras gir deg 10 % på kaffe og te i løsvekt.

Du får 10 % rabatt på byens tøffeste klær, bare du handler for over 400 kroner!

Han gir deg 10 % på alle varer til ordinær pris!

Fra mandag til onsdag får du 20 % rabatt på mat og drikke hos Peppes! (Gjelder ikke sigaretter og brennevin. Heller ikke ved levering.)

Her får du 10 % rabatt på alle varer til ordinær pris.

Ha det gøy! 20-33 % rabatt før klokka 17.00, etter klokka 22.00, samt hele lørdag og søndag!

10 % rabatt ved kjøp over kroner 50!

Du får 10 % rabatt på komplette briller og kontaktlinser. På halvårspakke med linsevæsker får du 20 % avslag!

Intersport gir 10 % rabatt på alle varer til ordinær pris! Gjelder kjøp over 300 kroner. (Gjelder ikke sykler og sykkelutstyr, spesialbestillinger og enkelte varer.)

Lærerstudenter med full kontroll

Kroken ungdomsskole har den andre uka i november mer eller mindre blitt invadert av lærerstudenter.

Tekst MARKUS BRUUN
Foto ERICA RESTOFTEN

Fra 5. til 9. november tok 100 lærerstudenter over Kroken ungdomsskole. Studentene hadde ansvaret for alt, helt fra å være rektor til lærer. Det er første gang et slikt prosjekt på denne størrelsen har blitt realisert i Tromsø.

– Alt er planlagt av oss i administrasjonen, helt fra hvordan timene skal fordeles til at alle må gå med navneskilt, forklarer student-rector Heidi Pedersen ved skolen.

Lang forberedelse

For å gjennomføre et prosjekt på denne størrelsen, trengs det planlegging, mye planlegging.

– Jeg fikk forespørsel om jeg ville være rektor for om lag to måneder siden, og etter det var det bare å velge de resterende fire i administrasjonen og begynne å arbeide, forteller Heidi Pedersen. Hun har fått med seg to gutter og to jenter til det administrative arbeidet.

– Inspirasjonsuke

Elevene ved skolen har fått mangedoblet antall "lærere" på skolen, og det synes de ikke er negativt i det hele tatt.

– Elevene har vært vanvittig kreative, og de har hatt en sprudlende arbeidslyst, forteller Geir Skoglund, "lærer" ved skolen.

– Akkurat nå holder elevene på med et tverrfaglig prosjekt om norrøn mytologi, og de lager skuespill der alle kostymer er hjemmepro-

dusert, skryter Skoglund og understreker:

– Dette har vært en inspirasjonsuke til senere studier.

Snillere lærere

– De "nye" lærerne er mye snillere enn de gamle, forteller Aslak Petersen og Marita Mo i kor, begge elever ved skolen.

– Det er mye lettere å lære, det er liksom ikke den samme undervisningen ved pulen, forklarer Marita.

– Studentene er dessuten mye lettere å lure, skyter Aslak inn.

– De godtar de fleste unnskyldninger, og det skal også mer til før de blir sinte.

Bra praksis

"Rektor" Heidi Pedersen medgir at situasjonen med opptil åtte lærere i en klasse nok er litt urealistisk.

– Men likevel gjør praksisen at "lærerne" må ta selvstendige valg og stå for de valgene de tar, forteller hun.

– Vi kommer opp i en del uforutsette situasjoner og blir derfor tvunget til å improvisere, noe det er vanskelig å lære uten praksis, bemerkter Skoglund.

UNG LÆRER:

Studenter fra Avdeling for lærerutdanning tok over undervisninga av blant andre klasse 8A for ei uke.

– UDI sjikanerer gjesteforskere

Norske læresteder hevder de blir sjikanert av Utlendingsdirektoratet (UDI) og klager over treig behandling av visumsøknadene til utenlandske gjesteforskere.

Tekst TRINE ANDREASSEN

I et brev til Utlendingsdirektoratet (UDI) skriver Universitets- og høgskolerådet (UHR) at flere utenlandske forskere klager over "det de opplever som uhøflig, nedlatende og til tider ydmykende behandling". Beslutningene UDI fatter, oppleves som rigide og styrt av firskantet regelanvendelse. UHR hevder også at det tar svært lang tid å få behandlet søknader om visum for utenlandske gjesteforskere.

Tar lang tid

Generalsekretær i UHR, Widar Hvamb, forteller at gjesteforskere har opplevd sjikanøs behandling fra UDI.

– Fordi visumbehandlinga tar så lang tid, risikerer de norske lærestedene at gjesteforskerne likevel ikke kommer, forteller Hvamb. Eller prosjektet de skulle jobbe med, er ferdig når de endelig har fått visum.

Mistenksomhet

Sigmund Grønmo leder forsknings-

utvalget i UHR, hvor visumproblemet er blitt tatt opp.

– Det har vært en hel del henvendelser oppgjennom årene angående dette problemet. I mange tilfeller utsetter UDI topp kompetente forskere for mistenksomhet og ei ydmykende behandling man ikke kan være bekjent av når man har invitert dem til Norge. Og dette skjer i ei tid med større vekt på internasjonalisering, hvor vi trenger ei smidigere ordning.

Grønmo sier man har all grunn til å tro at alle lærestedene i Norge har opplevd problemer med visumbehandling.

– Og det kan bli et økende problem, for universitetene er i våre dager helt avhengige av å fungere i en internasjonal sammenheng.

Vil ha nye rutiner

UDIs svar på brevet var at behandlinga forhåpentlig vil gå raskere etter 25. mars i år, da Norge trådte inn i Schengen-samarbeidet. Nå flyttes nemlig mye av arbeidet fra Norge til utenriksstasjonene, og dermed skal man få mer tid til å

behandle saker i Norge.

– Utlendingsdirektoratet har dessverre en saksmengde som gjør at søknader ikke blir behandlet like raskt som søkerne naturlig nok ønsker, og kan bare beklage det, skriver UDI og ber UHR om en oversikt over hvilke saker de klager på.

Hvamb er fornøyd med svaret i første omgang.

– De er villige til å følge opp dette. Vi vil de skal endre rutinene og få raskere saksbehandling, påpeker Hvamb og mener man må ha god tro på at UDI klarer å rydde opp.

Ikke optimist

Tove Bull, rektor ved UiTø og leder av UHR, forteller at de i mange år har vært i kontakt med UDI for å få fortløp i visumbehandlingene.

– Min optimisme knyttet til at UDI endrer rutinene, er ikke veldig stor.

– UHØFLIG BEHANDLING:

I et brev hevder Widar Hvamb og Universitets- og høgskolerådet at Utlendingsdirektoratet utsetter utenlandske gjesteforskere for "uhøflig, nedlatende og til tider ydmykende behandling."

Ineffektivitetens høyborg

EFFEKTIVITETSREFORMEN:
Det snakkes mye om effektivisering av høyere utdanning. Hovedfagsstudent Kristine Orestad Sørgaard mistenker instituttene for ikke å ta påleggene fra departementene seriøst.

Illustrasjonsfoto

Utrop KRISTINE ORESTAD SØRGAARD, hovedfagsstudent i arkeologi

I disse dager snakkes det mye om effektivisering av høyere utdanning. SV-fakultetet er i gang med planlegginga av en ny kvalitetsreform (den største reformen av høyere utdanning i Norge noensinne) som skal tre i kraft høsten 2003. 12 oktober kom instituttene med sine høringsuttalelser til fakultetets oppfølging av Stortingsmelding 27. Men hvordan stiller instituttene seg egentlig til effektivisering av høyere utdanning, og hvordan stiller de seg til effektivisering av hovedfaget spesielt? Jeg har et vagt inntrykk av at ordet "effektivitet" ikke alltid klinger like godt i alle ganer.

Dannelsesperspektivet

En god del av de jeg har snakket med, uttrykker bekymring for at kvaliteten på avhandlinga vil falle

når vi får en omlegging til master. En mastergrad vil naturligvis ikke ha det samme omfanget som et tradisjonelt hovedfag og den vil heller ikke tilfredsstillende de samme kravene til faglig dybde. Bekymringen synes å ha sitt opphav i en forestilling om at universitetet ikke bare har en utdannende, men også oppdragende funksjon. Det skal på den ene siden formidle spesifikk fagkunnskap, samtidig som det – ut i fra et dannelsesperspektiv – skal lære studentene opp i kritisk, selvstendig tenkning. De som er skeptisk til den nye effektiviseringsreformen, er redd for at universitetene skal miste sin oppdragende funksjon. Særlig ettersom studentene nå skal gjennomføre en mastergrad på to år. Utdanning er en modningsprosess, og modning tar tid. At et hovedfag kan ta opp til seks år, er ikke så farlig, dersom studentene har modnet underveis (det er en pris man må være villig til å betale, dersom dannelse er det endelige mål).

Omlegging til master

Nettopp fordi det er så mange som frykter at universitetene vil miste sin tidligere oppdragende funksjon, er det grunn til å misstenke instituttene for ikke å ta pålegget fra departementet særlig seriøst. En del har allerede stilt seg skeptisk til at man skal innføre en øvre tidsgrense på mastergraden på to år. Fordi trådene trekker i denne retninga, er det desto viktigere at man legger de tiltakene fakultetet selv foreslår i sitt notat til grunn for en reformering og ikke bagatelliserer disse vekk.

1 For det første at man må begynne å sluse studenter inn i allerede etablerte forskningsprosjekt. Mange studenter har ikke den faglige oversikten som er nødvendig for at man skal komme i gang med et selvstendig empirisk arbeid og gjennomføre dette på fastlagt tid. Ved hjelp av fakultetets eget forslag unngår man at studentene bruker det første året av mastergraden på å skanne littera-

turen og bestemme seg for problemkompleks. 2 For det andre at man må være villig til å redusere omfanget på avhandlinga. Det er vanskelig å se for seg at kvaliteten og kvantiteten skal kunne opprettholdes samtidig som tiden man har for å gjennomføre ei avhandling skal gå ned. Det påkrevde sidetallet er i dag ca 100 sider (i praksis ofte mer). Dette må reduseres til 50-60 sider. Helst burde man skifte ut hele hovedfagsoppgaven (som har et foreldet format) med et par tre kortere artikler.

Hvis ikke disse tiltakene realiseres, vil det være umulig å gjennomføre en omstrukturering i praksis. Vi vil ende opp med en master som ikke er en master, men et hovedfag.

Publish or perish

Disse tiltakene vil alt i alt føre til en bedre ivaretagelse av et dannelsesperspektiv. Dannelse (slik begrepet bør forstås i 2001) fordrer nemlig også til kritisk tenkning, og det er

denne kritiske tenkningen samfunnet rundt oss er avhengig av. Forskning kan være så god og dannende den bare vil, hvis den støver ned i ei bokhylle på UB. Et progressivt, nytenkende og kreativt forskningsmiljø er nødt til å forholde seg til samfunnet det er en del av. En mastergrad som gjennomføres etter de samme standarder som et hovedfag, lever ikke opp til slike krav. Den vil tvert imot oppmuntre til skrivevegring, lære studentene at det man skriver aldri er bra nok og at det er ok å ruge på ideer i flere år. Dette er absurd i ei tid hvor alle vet at det er artikler og hyppig publisering som gjelder ("publish or perish").

Kommentar til filmen Left Behind

Utrop Tromsø Kristelige Studentforbund ved Gyrid Gunnes (religionvitenskap hf), Hans Olav Rolfsnes (fysikk hf), Ingjerd Helene Jøssang (medisin), Ragnhild Vik Nilsen (psykologi)

I flere uker har den kristne studentforening Ny Generasjon vist filmen Left Behind på MH-bygget på Universitetet. Filmen er en dramatisering av dommedag som iverksettes etter mønster fra Johannes Åpenbaring, Bibelens siste bok. Vi i Tromsø Kristelige Studentforbund ønsker på ingen måte å begrense Ny Generasjons rett til å

visе denne og lignende filmer, men vi ønsker med dette som kristne studenter å kommentere filmen, både dens innhold og den kristendomsforståelse som den bygger på.

Filmen handler, kort fortalt, om at Guds dom innledes ved at mange (alle?) kristne mennesker forsvinner og at FN, som fremstilles som Antikrist, skal herske til den endelige dommedag kommer.

Left Behind bygger på en forståelse av kristendommen der kriteriet i dommen er *bekjennende tro*. Derfor blir det svært viktig å misjonere og få ikke-troende til å omvende seg. Denne troen kan alle ta imot, *for mennesker er ikke*

roboter, men har fri vilje, ble det sagt av Ny Generasjons medlemmer etter filmvisningen 31. oktober.

Tromsø Kristelige Studentforbund mener at filmen er en grov forenkling av virkeligheten. Det er ikke slik at *enten* har man fri vilje, *eller* så er man en robot. Blant annet sosiologien og psykologien viser oss at virkeligheten er uendelig mer kompleks enn som så.

Vi tror på en Gud som er alles forelder, som taler til mennesker på ulike vis og som mennesker responderer forskjellig på, fordi mennesker og kulturer er forskjellige. Mennesker tar ikke bare imot Jesus gjennom å bekjenne en defi-

nert form for tro. Om man velger å kalle seg kristen eller ikke, kommer helt an på hvilke kristne man har møtt.

En gud som bruker bekjennelse som kriterium for frelse, vil være en svært ekskluderende gud, en gud som forfordeler dem som har vokst opp i sammenhenger hvor det er lett å bli og forbli kristen. Konkret er dette steder hvor kulturen er influert av kristendommen, og hvor det alltid er nok mat på bordet til ikke å sette for mange spørsmålstegn ved Guds eksistens. Dette lyder faretruende som den vestlige, rike verden. Konsekvensen av Ny Generasjons kristendomsform blir en gud som i prak-

sis forfordeler den delen av verden som historisk sett har vært kristen.

Vi i Tromsø Kristelige Studentforbund oppfordrer Ny Generasjon til å slutte å vise filmer som Left Behind av to grunner. Den ene er at denne og liknende filmer gir et bilde av Gud som smålig og ekskluderende. Dessuten er den kristendomsformen slike filmer formidler med på å skape frykt og angst hos mennesker for at man selv eller mennesker man er glad i, ikke skal bli frelst. Vi har blant våre medlemmer studenter som har slitt med den angst som denne type konservativ kristendom skaper. Dette vil vi ikke skal ramme andre.

godt og billig

Kyllingbryst til herskapet

parentes

FOR DEN SARTE: Selv om du aldri har vært på epleslang eller kverka en kylling, er det håp.

Kyllingbryst og fantasi kan få folk til å tenke på de mest vanvittige ting.

I gamle tider var det slik at herskapet fikk brystet på kyllingen, mens tjenerne fikk vingene og lårene. Det herskapet ikke tenkte på, var at de gav bort den delen av kyllingen som er mest smakfull. Der er vel slik at kjøttet i brystet på kyllingen er det reneste og tilsynelatende beste, men spesielt smakfullt er det ikke.

Det ytre bedrar.

Er det ikke ofte slik at vi ser på utsiden før vi ser på innsiden? Vi mennesker er alt for fordomsfulle og idiotiske, tenk bare på tjenerne som misunte herskapet som fikk de "gode" "saftige" kyllingbrystene, mens de måtte ta til takke med vingene og lårene. Egentlig fikk tjenerne de beste delen av kyllingen, men gresset er alltid grønnere på den andre siden av gjerdet, og vi mennesker i den vestlige verden tror kanskje vi har det dårlig men det kommer vel helt an på øyet som ser.

Misforståtte kyllinglår

Hvorfor skal vi mennesker være så fordomsfulle at vi heller vil velge det som ser best ut, tenk på de stakkars kyllinglårene og kyllingvingene som ikke fikk den oppmerksomheten som de burde ha hatt. Det er helt jævli urettferdig og

jeg blir forbanna når jeg tenker på hvor forbanna kjipe vi mennesker egentlig er, det er akkurat som med kyllingen... Kanskje vil du nå ikke spise kyllingbryst, siden det er så kjipt og sånn, men det tørre kjipe kjøttet kan bli en vanvittig god og saftig middag hvis en bare gjør som kokken Victor på Steakers sier.

Gourmet for 30 kroner

Med Victor som kokk hadde jeg rimelig store forventninger til maten. Han har vært kokk i godt over en levetid og har lært seg de fleste triksene en kokk kan lære seg. Victor fortalte meg at siden vi hadde begrenset prisen til retten til maks 30 kroner måtte det bli kylling. Kylling er billig og kjempegodt, man må bare vite hvordan den bør tilberedes.

Tekst MARKUS BRUUN
Foto ERICA RESTOFTEN

Dette får du for 30 kr:

To kyllingbryst
Ris ca 100 gram
Litt salt og pepper
½ kaffekopp fløte
½ kaffekopp eplecider
Litt sukker
1 eple
Usaltet smør

Slik gjør du

1. Først tar du de to kyllingbrystene og krydrer dem ca teskje salt og peppermiks. Deretter steker du dem i en panne på svak varme i ca. 4-6 minutter på hver side.

2. Mens kyllingen steker begynner du å koke ris. Da tar du to deler van og en del ris. Det er det samme hvilken ris du bruker men jasmin-ris er det beste.

3. Skrell eplet og ta ut kjernehuset. Kutt deretter eplet opp i båter og vend eplebåtene i sukker.

4. Når kyllingbrystene er ferdigstekt legger du dem litt tilside mens du steker eplebåtene på panne. Stek eplebåtene ca 30 sekunder på hver side før du heller i fløte og eplecider. Legg til bake kyllingbrystene i panna og tat ut eplebåtene.

5. Når ca. halvparten av veska som ligger og koker sammen med kyllingbrystene har fordampert, og sausen er blitt passe tykk er du ferdig.

6. Nå kan du legge ris på fat med kyllingbrystene på. Legg eplebåtene ved siden av risen rundt på tallerkenen, og hell over smørja som er i panna (en skikkelig god saus). OG NYT MATEN.

Vi søker nye medarbeidere

Ansvarlig redaktør

Fra 1. januar 2001 er stillinga som ansvarlig redaktør ledig.

Stillinga er en fulltidsjobb. Ansvarlig redaktør blir ansatt på åremål for ett år.

Utopia søker en person med ledererfaring og journalistisk teft til å overta ansvaret for avisa. Ansvarlig redaktør har det overordnede ansvaret for alle ledd i avisproduksjonen. Erfaring med journalistisk arbeid er en forutsetning.

Ansvarlig redaktør fungerer også som nyhetsredaktør. Det innebærer at vedkommende må være iderik og ha nese for nyheter, samt ha solid kunnskap om Universitetet og Høgskolen i Tromsø og norsk høyere utdanning generelt. Det forutsettes at redaktøren selv arbeider fram saker.

I tillegg er ansvarlig redaktør Utopias administrative leder og styreleder. Organisasjonserfaring er derfor en nødvendighet.

Stillinga lønnes med 100.000 kroner.

Søknadsfrist: **Onsdag 21. november**

Desksjef

Fra 1. januar er stillinga som desksjef ledig.

Desksjef blir ansatt i 50 prosent stilling og på åremål for ett år.

Utopia søker en person som kan lede arbeidet med den grafiske utforminga av avisa. Arbeidet vil i hovedsak bestå av koordinerer av bilder/tekst og praktisk ombrekkingsarbeid.

Du bør ha erfaring med deskarbeid/grafisk utforming. Gode datakunnskaper er en nødvendighet. Utopia bruker Adobe InDesign i ombrekkinga av avisa, men erfaring med programmer som Adobe PageMaker eller QuarkXpress er også nyttig. Opplæring vil bli gitt.

Arbeidstida vil variere noe, men arbeid annenhver helg må beregnes.

Stillinga lønnes med 42.500 kroner i året.

Søknadsfrist: **Onsdag 21. november**

Kulturredaktør

Fra 2. januar er stillinga som kulturredaktør ledig.

Kulturredaktør blir ansatt i 50 prosent stilling for vårsemesteret.

Utopia søker en person med organiserings- og samarbeidsevner til kulturredaksjonen i avisa.

Kulturredaktøren har ansvaret for kultur- og Parentes-delen i Utopia og koordinerer dette arbeidet, fra saksfordeling- og prioritering til redigering. Kulturredaktøren arbeider også selv som journalist og har hovedansvaret for kontakten utad med kulturinstitusjoner.

Personen vi søker må kunne arbeide under press, samt ha vilje og evne til å fremme journalistisk kvalitet. Journalistisk erfaring er ei forutsetning. Stillinga lønnes med 42.500 kroner i året.

Søknadsfrist: **Onsdag 21. november**

IT-ansvarlig

Stillinga som IT-ansvarlig er ledig.

IT-ansvarlig blir ansatt i 25 prosent stilling og har ansvaret for Utopias Internett-sider og datapark.

Avisas datapark består i dag av sju Windows-baserte PC-er og to NT-servere. Vi søker en person som kan videreutvikle og ha ansvar for avisas Internett-sider, samt vedlikeholde og oppgradere maskinparken.

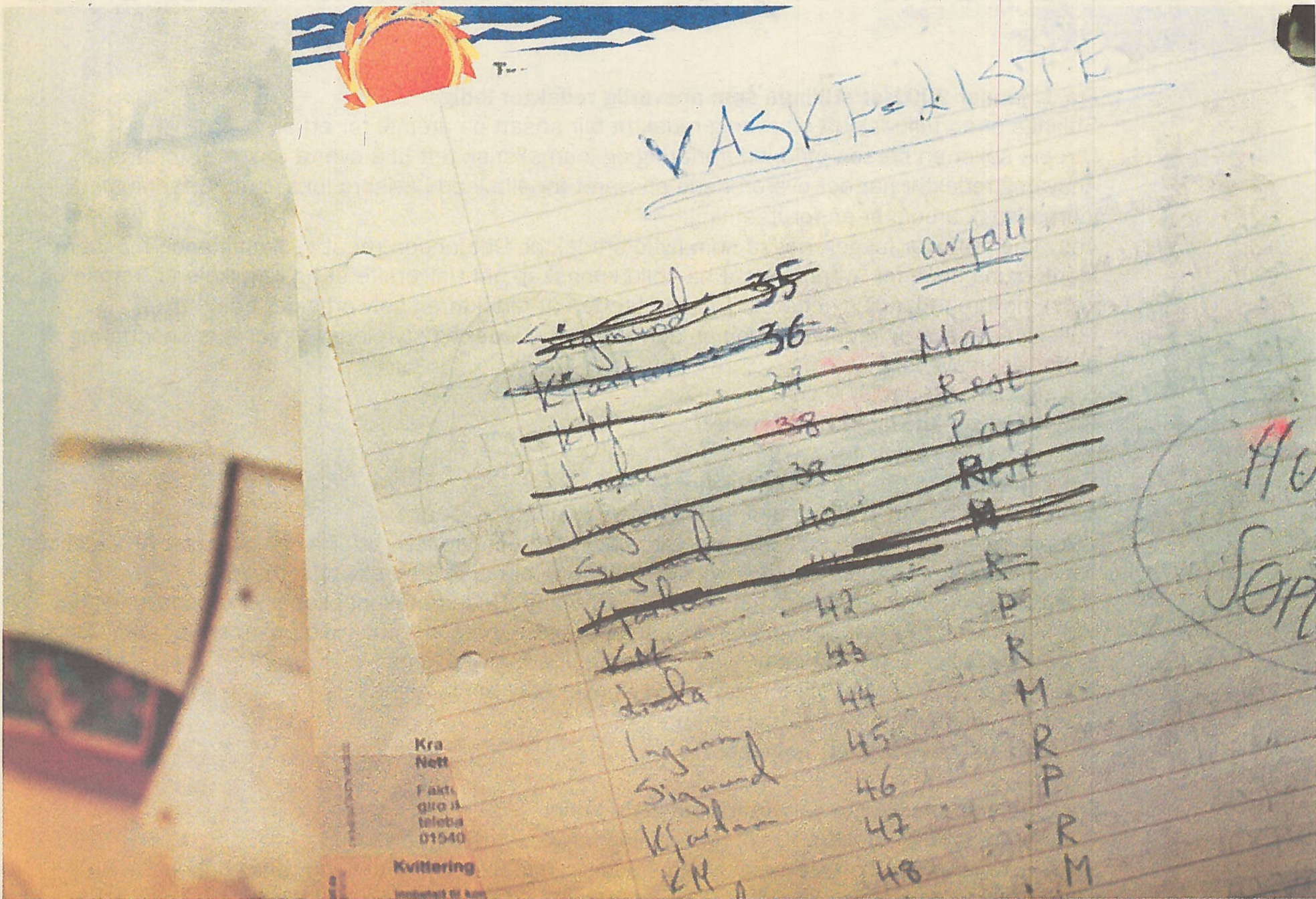
Stillinga lønnes med 21.250 kroner i året.

Søknadsfrist: **Onsdag 21. november**

Søknad med CV, attester og arbeidsprøver sendes eller leveres: **Utopia v/Trine Andreassen, Hovedgården, Universitetet i Tromsø, 9037 Tromsø.** Eller e-post: **redaktor@utopia.no.**

Spørsmål om stillingene kan rettes til ansvarlig redaktør **Trine Andreassen**, telefon **77 64 42 83.**

Tillsammans

BIBELEN: Tåkeheimen er en stor, lykkelig familie så lenge vaskelista blir fulgt opp.

Studentbyen Tromsø har en hel del legendariske og myteomspunnede kollektiver på samvittigheten. Og noen av dem lever i beste velgående den dag i dag. Her presenteres to av dem: Tåkeheimen og Konkylien.

Tåkeheimen var første stopp. Det blå huset fra slutten av 50-tallet har vært kollektiv i 20 år. Det har vært bebodd av alle typer folk, fra TSI-medlemmer til filosofer (derav navnet Tåkeheimen). Engasjerte studenter, som for eksempel Utopia-redaktører, fotosjefer, nestleder i Studentstyret og Studenttingsleder har trådd sine boots i dette kollektivet.

– Det har ikke vært kollektiv her hele tiden. Det har bodd normale folk her også, smiler Kari Mette Darell Eliassen. Men i dag er Tåkeheimen befolket av, foruten Kari Mette, Ingunn Kjellevold (fysioterapistudent), Kjartan Hobbestad (sosiologistudent), Sigmund Sperstad (NFH-ansatt, forsker på "ting som vokser på fisk") og Linda Anett Hansen (stipendiat på NFH). Dessverre var bare de tre jentene til stede da vi kom.

– Ikke hippier!

– Vi er ikke hippier. Kollektivet er ikke som i *Tillsammans*, mener de tre jentene. Men til tross for en del utskifting av folk er de en "en stor, lykkelig familie".

– Så lenge alle går ut med søplal understreker Kari Mette. De fleste verdensreligionene er representert: Kristendommen, ateismen og buddhismen. Det er dermed duket for heftige diskusjoner, noe journalisten også roter seg opp i under intervjuet. Ingunn (den kristne) er ganske liberal, og drikker litt på fest.

– Men jeg tilstår på bibelgruppa, da, forsvarer hun seg med.

Yallalabar!

De har åpnet sin egen bar, oppkalt etter

byen Jallalabad i det fjerne østen. Yallalabar heter den. Og så har de husband med Ingunn på keyboard, Kari Mette på vokal og Kjartan på gitar.

På tross av det intellektuelle imaget Tåkeheimen har vært innhyllet i, mener de at det i virkeligheten er ganske annerledes. For på tross av heftige livssynsdebatter, er et stort stridsstema søndagens fotballkamp på TV versus Glamour-repriser.

Klenodier og rariteter

Treski på elgrevir i taket, samisk hjørne, julestjerne (discokulen ble stjålet av Ompagniet) er blant rekvisittene på Tåkeheimens scene. De fleste har sin logiske forklaring, men skiene er det ingen som vet hvordan havnet der.

Det verserer mange rykter og historier

om Tåkeheimen, sanne som usanne, men tåken har nok lettet siden hippie-tiden.

Konkylien 1989

Konkylien er et annet av Tromsøs sagnomsuste kollektiver. Huset har vært leid ut som kollektiv siden 1989, og har også en liten periode med forsinket hippietid bak seg fra begynnelsen av det samme tiåret.

– Det var nok tider det, mimrer beboer Johannes. Konkylien hadde til og med eget festbanner som ble hengt opp i hagen.

– Konkylien fungerte nesten som et svart skjenkested, forteller han. Den politiske profilen var også klar: Rød og radikal til støtte for de fleste gode formål. Men hvordan står det til i dag?

i Tromsø

HOI HOI: Det gode liv står i sentrum fra havets brus.

Konkylien 2001

Persongalleriet anno november 2001 inkluderer: Johannes (prosjektleder i Natur og Ungdom), Nina (som tar en pause fra russisken), Erlend (sosialantropologi), Ragnhild (forberedende) og Kristina (lærerhøgskolen). Den radikale profilen er tonet litt ned, men da en tidligere beboer gikk med Unge Høyre-nøkkering, ble han snakket om lenge. Nina har dessuten en fortid som husokkupant.

– En gang kom en skoleklasse på ekskursjon hit for å lære om autonome miljøer, forteller hun. Konkylien har derimot holdt en lav profil i det siste. Ingen klager fra naboene engang.

– Bortsett fra på hagen, da innrømmer Johannes.

– Vi klipper plenen omtrent en gang hvert annet år.

Ka Farsken Club

Det bor mange kreative sjeler i dette gamle huset. Ka Farsken Club er deres nye club-konsept. Heftig dans og musikk ute i naturen, gjerne på fjellet.

– Men- vi måtte dessverre ha det innendørs, for det ble litt kaldt, forteller Nina. De har selvfølgelig også eget husband, noe brødboks og gryter har fått gjennomgått for.

– Andre helgen i desember skal vi ha kunstgalleri. Åpningen av gaLeria er 8. desember, skyter Erlend inn. Aspirerende kunstnere oppfordres til å komme med bidrag for vurdering. Salsafest blir det også før jul.

– Og så er vi vel det eneste kollektivet med eget flyfoto, sier Johannes stolt.

Fremmede folk på fest

– Mange har invitert seg selv på vorskpiel, fest og nachspiel hit. De kjente jo en gang noen som bodde her for fem år siden, sukker Johannes. Den tyske fallskjermoffiseren som gikk fra Oslo til Nordkapp sov på rommet hans en uke. Med beina i 90 graders vinkel. De har også eget gjesterom med regulær sykehjemseng for velkomne gjester.

Tynne vegger

Mange av rommene er delt i to med provisoriske vegger imellom, noe som legger forholdene godt til rette for spionasje og dårlig nattesøvn. På den siste festen ble den ene veggen revet ned, men den er kommet opp igjen nå. Dette med veggene har kanskje en viss relasjon til en av husreglene: Ingen kjæres-

tepar internt i Konkylien. Beboerne avviser leende dette, og begrunner det med at de ikke vil ha noen alliansebygging innad i kollektivet. Her er det alle mot alle, flirer de.

Tåkeheimen vs Konkylien

Beboerne er nysjerrige på Tåkeheimen, og vil gjerne dra på fest dit. Men de fryser av husbandet (– Er keyboard et instrument?) og mener de sikkert har en bedre løsning på oppvaskproblematikken, nemlig et papphjul med beboernes navn og en pil som forteller deg om dette blir en god eller dårlig dag, forklarer Erlend.

Tekst MARIANNE NIELSSEN
Foto MARCOS PORCIRES
AUDUN RUNDBERG

noe å lure på

I hele menneskets historie har denne svevende osten vært opphav til myter og dramatiske fortellinger. Vi har pratet med formann i Tromsø astronomiforening, Steinar Thorvaldsen, om hva månen egentlig er for noe.

Hva er månen?

Hva er månen?

Månen er vår nærmeste nabo i verdensrommet. Avstanden er litt over 300.000 km, så lyset bruker i overkant av ett sekund på veien. Ellers er månen det eneste stedet utenfor jorden som menneskene har klart å komme seg. Bare 12 personer har vært der i perioden 1969-72. Ellers er månen en kompakt steinkule med temperaturforskjeller mellom natt og dag på over 250 grader. Den har mørke og lyse områder på overflaten og en masse krater på overflaten. Disse er imponerende å se på selv gjennom små kikkerter.

Noen planeter har mange måner. Jorda har bare én. Hvorfor?

Ja, si det! Planeten innenfor oss (Venus) har ingen, og planeten utenfor (Mars) har to små. Men planeten utenfor der igjen (kjempen Jupiter) har flere dusin! Det spesielle med vår måne er at den er ganske stor i forhold til selve planeten. Faktisk er den nesten på linje med Jupiters største måner når det gjelder størrelse. Hvis vi hadde hatt flere måner ville vi fått mer måneskinn om nettene. Men da fikk vi mindre sjanser til å oppleve stjernehimmelen og nordlyset!

Hvorfor er månen der den er?

Vi har mange teorier for månens opprinnelse, men ingen gir en fullgod beskrivelse av alle data knyttet til dette enkle objektet. Banen til månen er heldigvis ganske stabil.

Den innflytelse vi merker fra månen på jorden er jo flo og fjære - noe som gjør strandlinja spennende biologisk sett. Havvannet står sjelden i ro, noe som gjør det aktiv og levende.

Kommer månen noen gang til å falle ned?

Nei, den beveger seg sakte bort fra oss. Etter det jeg husker fjerner den seg med tre-fire centimeter pr. år. Det er meget sjelden det faller ned noe av betydning på jorden fra verdensrommet. Men støvkorn i form av stjerneskudd kommer det jo en del av. Neste begivenhet i slik sammenheng venter vi nå i november. Nærmere bestemt søndag 18. november med beregnet maksimum om kvelden kl. 18.31 og 19.19 norsk tid. Det er stjerneskuddsvermen Leonidene som vi passerer igjen.

Har månen noen funksjon?

Ja, måneskinn er jo ganske estetisk og

romantisk. Dermed kan det ha uforutsigelige virkninger. Strendene er jo også noe å sette pris på. Turismen ville være ett nummer fattige uten store bade-strenger. Påsken bestemmes jo også etter månens posisjon. Først skal det være vårjevndøgn, deretter fullmåne og så kommer påskesøndag på neste søndag. Fra gammelt av var dette praktisk begrunnet. Man trengte rett og slett godt månelys på reisen fram til påskehøytiden!

Kan vi bruke månen til noe?

Vi har jo brukt den som mål for

Apollo-prosjektet, det største tekno-vitenskapelige prosjekt vi noen gang har gitt oss i kast med. Og den 21. juli 1969 kl. 03.56 norsk tid satte det første mennesket, Neil Armstrong, venstre fot på månen med ordene "Et lite skritt for et menneske. Et gigantisk sprang for menneskeheten". Det har jo vært en del forslag etter dette, men ingen av prosjektene har fått ordnet med finansiering. Men ellers er månen et viktig grunnlag for turisme, både den gamle og den nye formen. Turistreiser til månen blir imidlertid alt for dyrt.

Alle lurt på hva som kom først av høna og egget. Men er det månen som går rundt jorda, eller jorda som går rundt månen?

De går faktisk begge rundt sitt felles massemidtpunkt! To-legemeproblemet ble løst av Newton for 300 år siden. Samtidig går jord/månesystemet rundt det felles massemidtpunkt med solen. Dette blir et tre-legeme problem som ennå ikke er løst eksakt.

Tekst AUDUN RUNDBERG
Illustrasjon ADAOCHA ODU

Adaocha 2001

Når veien er laget av Velcro

KOMMER FREM: Simon Feus har ofret rosa busskort til fordel for rosa kinn på vei til Universitetet. **Alle foto PETER A. JAKOBSEN**

Selv de utenlandske studerende dropper den dyre bussen til fordel for sykkel i vinterklær.

24-åringen Simon Feus fra Tyskland kjøpte vinterdekk for to uker siden, og han har allerede gode erfaringer.

– Man glir ikke ut og det er en meget sikker fornemmelse, erklærer han.

Han trodde at det ville være ganske utmattende å kjøre rundt på de nye dekkene, men det motsatte viste seg å være tilfellet.

– Men kjører man på asfalt med vinterdekk, er det en ganske anstrengende affære og det bråker mye, forklarer Feus. Ellers er den eneste forskjellen fra vanlige dekk, at sykkelvibrerer en smule, og dersom man kjeder seg usigelig mye på vei til universitetet 'kan man kikke på de fine små prikkene i sporet som dekket lager i sneen', bemerker Feus.

God investering

Kåre Nolde Nielsen fra Danmark er likeledes begeistret for de nappende dekkene og føler nærmest han er som støpt til veibanen.

– Det er som å kjøre på Velcro, bedyrer den 27-årige dansken med et overbevisende smil. Han utførte selv monteringen i butikken i Storgata, hvor han lånte det rette verktøyet. Og likeom 'Sykkelmannen' hos Intersport mener han dekkene er en god investering.

– Vennen min har kjørt på de samme dekkene i fire år, og de er stadig som nye, påstår han.

Til gengjeld er han utilfreds med den bitende kulden, der nå hersker på øya. Hver morgen må han stri med både lås og brems før han kan få gang i sykelen og nå frem til forelesning.

– Allting fryser til, klager han.

Tekst PETER A. JAKOBSEN

På med Piggene

'Sykkelmannen' Sture Solvik sender godt 100 vinterglade syklister ut på Tromsøs isdekte veier denne vinteren.

Flere og flere syklister kikker inn hos Intersport i Storgata for å få montert splitterne piggdekk, og de siste årene har det vært en pen økning i salget av disse spesialdekkene med det barske utseendet. Men Solvik vurderer mange ikke skjønner, at sykelen ikke nødvendigvis behøves å stilles i sportboden, så snart den første sne faller.

– Folk blir veldig overrasket, når de oppdager at det faktisk er trygt å sykle

med piggdekk, smiler Solvik.

Prisen for et alminnelig piggdekk er 599 kroner, men Solvik synes det er ganske rimelig.

– De skulle holde i fem sesonger, lover han.

Ekstreme Spisser

Han viser frem to utgaver av de rullende nåleputer, ett til offroad og ett til alminnelige sykler, eller såkalt hybrid. Disse

REDNINGEN: Det er fremdeles tillatt å bruke piggdekk i Nord-Norge, også på sykkelhjul.

dekkene har 296 pigger, men hvis man ikke føler det er nok for å kunne bite seg fast i den glatte veibanen, finnes det rent isdekk med hele 336 pigger i aluminium, hvor hver enkelt pigg er limt fast i dekket.

– Piggene har en hard kjerne av metall, som gjør dem ekstra sterke, påpeker Solvik, men innrømmer samtidig at han bare har solgt et sett av disse extreme dekk til 1200 kroner stykket.

Montering av piggdekk koster 60 kroner stykket, men Solvik forklarer, at det er mulig å utføre arbeidet selv.

Motorvogn på to hjul

Mørketid betyr ikke at sykler også skal være mørke. Manglende lys på sykkel kan koste dyrt.

Dagene blir kortere og mørket faller over øya stadig tidligere. Allikevel ses mange syklister kjørende rundt uten lys på kjøretøyet. Eller rettere: De ses slett ikke, og det er nettopp problemet. Vaksjef hos politiet i Tromsø, Kjell Arne Jacobsen, forteller imidlertid, at det er påkrevet å ha lykter både foran og bak på sykkel.

– Dessuten må det være enten gul

eller hvit refleks på begge sider av pedale, understreker Arne Jacobsen.

Dyr spøk

Sykling uten å ha de foreskrevne lyktent eller montert kan faktisk koste 500 kroner i bot eller tre dages fengsel. Ifølge de gjeldende trafikreglene kan man også straffes for å kjøre for fort på fortauet.

– Skal man kjøre der skal man ikke

kjøre hurtigere enn gangfart, opplyser Arne Jacobsen, som godt er klar over, at langt størsteparten av Tromsøs syklister ikke overholder denne regelen. Han mener nå ikke det er noe problem, så lenge folk ikke er til fare eller hinder for gående.

– Jeg kan ikke huske, der noensinne er ble utskrevet bot til noen for denne forseelse, innrømmer han.

Betjenter kan også være snille

Hva mange ikke vet, er at skiltene med 'innkjøring forbudt', 'forbudt for alle kjøretøyer' og 'forbudt for motorvogn' også

gjelder for folk på sykkel.

– I det henseende er en sykkel faktisk å regne som et motorkjøretøy, understreker Arne Jacobsen.

Blir man stoppet av ordensmakten, er det dog ikke alltid ensbetydende med at penger fra den slunkne studentpung suges over i den bugnende statskassen. Politiet har mulighet for at utvise såkalt *conduite*, og lar folk kjøre videre med et par vise ord til advarsel.

– Vi ikke helt firkantet, ler Arne Jacobsen og ser faktisk ut, som om han mener det.

Tromsø for begynne

Du har nå vært her i Tromsø i snart tre måneder. Da har du nok snappet opp det meste. Eller?

Til tross for byens beskjedne størrelse, kan det ofte være vanskelig for en innflytter å avtale møtested med en tromsøværing. De fleste vet, eller kan lese seg frem til, hvor de ulike butikkene og utestedene er hen – men mange av de mest vanlige møteplassene har navn du ikke finner på noe skilt. Som den dynamiske byen Tromsø er, skifter mange foretak navn og lokalitet både i tide og utide. For å opprettholde en viss stabilitet, holdes det derfor fortsatt fast på mange av de gamle navnene. Dette er en kime til mye forvirring. Når det gjelder geografi snakker de innfødte og innflytterne i mange tilfeller to vidt forskjellige språk.

Stor kake

Hva forvirrende stedsnavn angår, tar nok sentrum kaka. Dette er byens kjerne, og

det sier seg selv at det er spesielt viktig å kunne orientere seg her.

Sentrum ligger konsentrert rundt Storgata. En vanlig misforståelse er at Storgata starter i krysset ved Bjørnøygata – rett ved taxisentralen. Dette er feil. Sannheten er at dette er en del av Strandveien. Storgata begynner rygg i rygg med Strandveien rett ved Macks bryggeri.

Avhandlingen

Gågata, som er en del av Storgata, strekker seg fra Domkirka til Folkets Hus. Det er altså her vi finner den største andelen av fotgjengere, eller gående, om du vil. Til tider er det så trangt i denne delen av Storgata at mange går til det skritt å ta i bruk Grønnegata for komme seg fram. Denne trengselen førte til at det på slutten av nittitallet ble fremmet forslag om

innføring av høreregel blant gående for smidigere og mer effektiv ferdsel. Vi går ut i fra at det er praktiske problemer med gjennomføring og håndheving av reglementet som gjorde at du fortsatt ikke har vikeplikt når du kommer fra sør og skal inn på Hennes & Mauritz.

Kleskoden

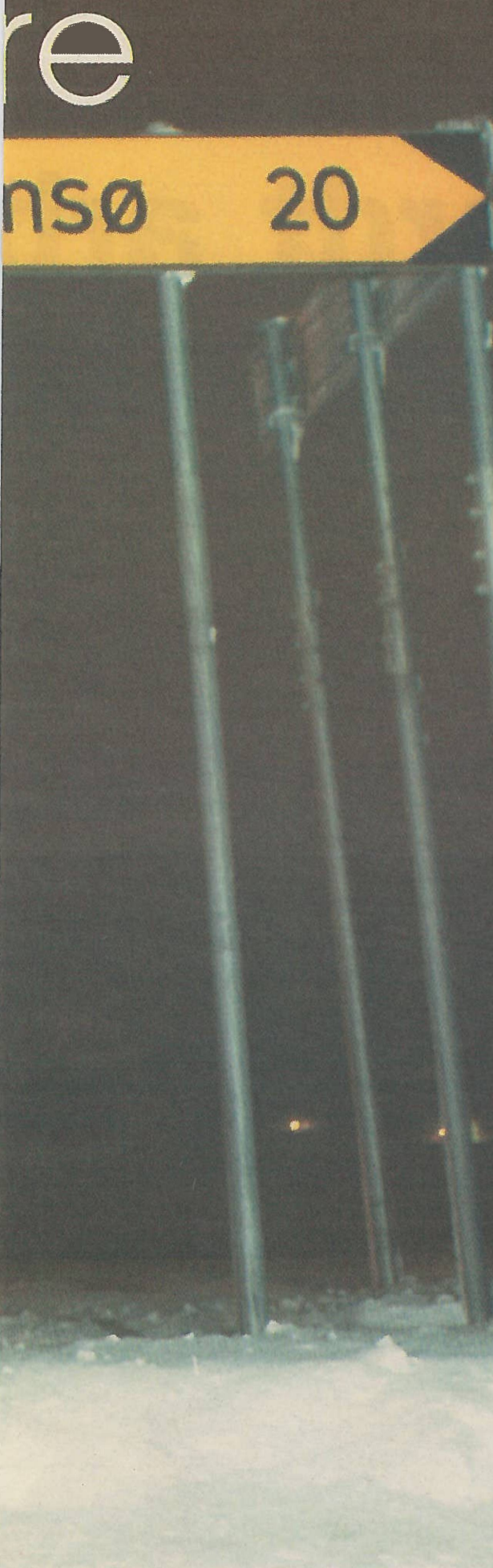
Lørdagen er spesiell i sentrum. Her gjelder en nedarvet etikette: lørdags morgen kler tromsøborgerne seg i penklær (vi snakker ikke galla her, snarere "casual") og går til byen. Om dette er en bevisst handling er vi ikke sikker på – det kan vel mer kalles en refleks. Litt mer make-up, rent tøy og mer forseggjort frisyre. Så promenerer vi fram og tilbake i Storgata – byens information superhighway - fra tidlig formiddag til middags-

tider. Her møter man kjentfolk, oppdateres på sladder, ser og blir sett. Det observeres sågar promenerende, lørdags-santrukne mennesker til langt ut på søndags formiddag.

Vi hjelper deg!

Vi har registrert at det faktisk finnes mennesker som, tiltross for at de har bodd i Tromsø i flere år, fremdeles ikke kjenner til elementære stedsnavn som "KV-hjørnet". Derfor har vi laget en liten oversikt over en del av de stedene du helt sikkert vil støte på i løpet av ditt opphold i 9000-byen.

Tekst ELINE JOHANSEN
KINE DØRUM
Illustrasjon KINE DØRUM
Foto MARCOS PORCIRES

LOST: Du kan selv få velge, men en liten, kjent los hadde vel vært tingen.

Strandtorget: Åpen plass sør i byen (eller "sørbyen" som vi sier). Tidligere lå det en margarinfabrikk og et fergeleie her. Nå kommer smøret annenstedsfra og vi har fått bru over til Tromsdalen. Fergeleiet er fremdeles intakt, men fungerer nå kun som et festlig, lokalhistorisk innslag. Veldig autentisk.

Grandkrysset: Et usedvanlig seigt lyskryss. Er du riktig heldig med timinga risikerer du å bli stående i ti minutter mens du venter på grønn mann. Minst. Her ligger Grand Hotell som altså har gitt navn til krysset. I gamle dager huset bygningen Hotel du Nord - og en av de hotteste kaféene i manns minne: Café du Nord.

Tronkasmåttet: Smuget kalles av mange "Strøket" etter utestedet av samme navn. I hine hårde dager lå det en fyllearest her. "Tronka" betyr altså fengsel.

Domkirka: Et forvokst, lysegult kapell fra 1861. Kronisk omgitt av aggressive måser (eller "måååker") og en og annen møllspist, sulten due.

Rødbanken: SparebankEN Nord-Norge. Den er kanskje lakserosa, men vi kaller den like fullt rød.

WiTo-hjørnet: Willumsen Tobakksforretning. Wi-To har et bredt utvalg av kamferdrops og pipetyper.

KV-hjørnet: Stor, hvit bygning vis-a-vis Wi-To. Inneholder JC og Hennes & Mauritz. KV var sammen med Tempo de to første supermarkedene i byen. Kaféen i øverste etasje - KV-kaféen som den kaltes - var et populært rekreasjonssted for alenemødre og pensjonister. Dessverre ble kaféen nedlagt - plutselig og uventet - for kort tid siden. Men frykt ikke, for rett over gata har vi:

Tempohjørnet: Det står blant annet "Ram & Rom" på veggen. Har også kafé på toppen. Den har det beskjedne navnet "Plaza", og er inndelt i ulike soner som skal representere forskjellige europeiske land. Klientellet består stort sett av grunnskoleskulkere og kjederøykende dagpasienter.

Torgcenteret (med C!): Labyrinth. Har vært kåret til byens styggeste bygning. Har gjennomgått en større skjønnhetsoperasjon med et diskutabelt resultat. Det er mange godt gjemte butikker i TC's buk.

Stortorget: Før Steen & Strøm gjorde sitt inntog var dette byens

absolutte kjerne. Nå er torget befolket av souvenirselgere, hovedsaklig fra Russland og indre Troms. Mistet solskinnet på slutten av nittitallet grunnet byggingen av et luksus-penthouse på toppen av Rogers-bygget.

Rakettkiosken: Ser ut som et romfartøy fra den barokke perioden. Har vært gjenstand for stadig tilbakevendende diskusjoner. Liker, liker ikke - den står i alle fall fremdeles.

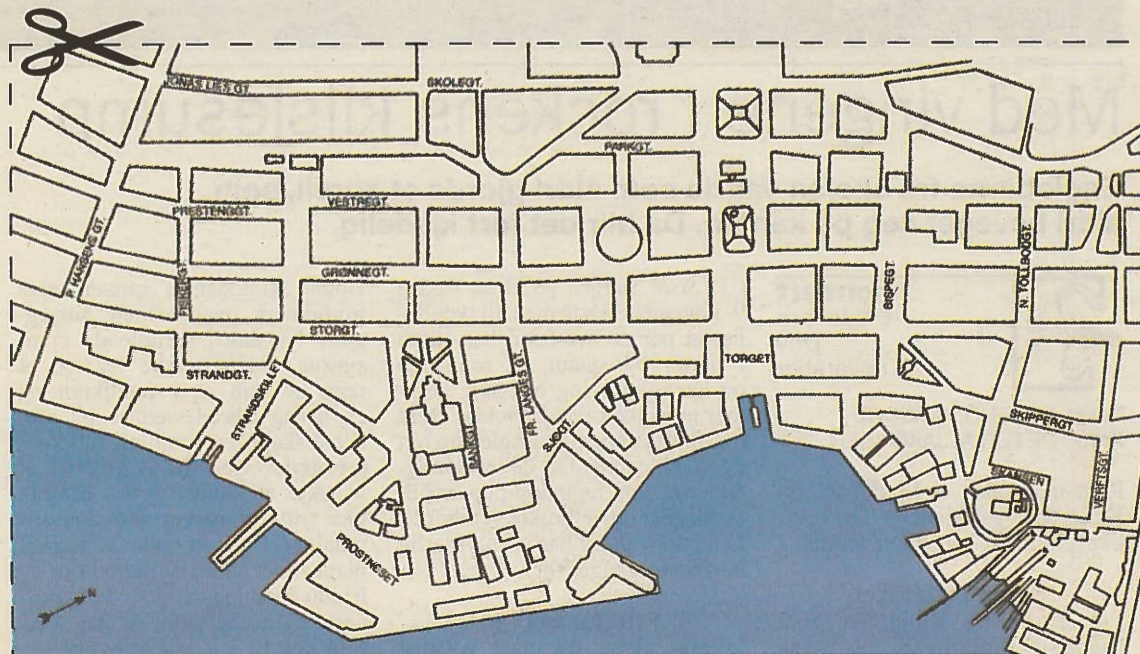
Veita (nå Amfl Veita): Kjøpesenter som er oppkalt etter "Helvetesveita", smuget ved Pederesen Konditori (det som i sin tid var Kranes Konditori). Det lystige navnet kommer av at det før i tiden lå et skjenkested i Veita. Mang en hustru har ropt til sin beduggede ektemake "har du no vorre i dein helvetesveita no igjen!" Da skjenkestedet la ned sin virksomhet, flyttet Frelsesarméen inn i Helvetesveita. Sikkert et godt utgangspunkt for frelsningsarbeidet.

Verdensteateret: Gammelt, illeluktende og kaldt kinobygg. Kineamatografen ble tatt i bruk i 1916 og er den eldste kinoen som fremdeles er i drift i Norge. I stumfilmens tidsalder var dette arbeidsplassen til den legendariske kinepianistinnen fru Hoff-Andersen.

Folkets Hus: Ligger i krysset lengst nord i gågata. Het tidligere "Arbeidernes Hus". I underetasjen lå Samfunnskaféen som i dag heter Gjøa Pub.

Storgatbakken: Etter krysset ved Bispegata kommer du til en stigning som kalles Storgatbakken. Uten e.

Under finner du et kart over Tromsø sentrum. Dette kan du gjerne klippe ut, brette i to, eventuelt laminere og oppbevare på et lett tilgjengelig sted. I lommeboka der pengene skulle ha vært, for eksempel.

NOTATER

Kultur

Kulturkommentar

Dei leflige geistlege

To svært gode ord hard fått hard medfart den siste tida. Dei må forsvinne ut av norsk vokabular ei stund framover. Dei må få ein pause. Eit par år og alt det vonde vil vere gløymt. Stakkars ord. Dei får ikkje stå i fred lenger, utan halsande allusjonar til masing på nordnorsk om kjensler eller oslo-nedsetjande ros om kor vakkert det er med mannskor, ekte menneske, jævlig ver og grove vitsar.

Det er to ord som ikkje er så lette å erstatte. Vi kan gjere kvarandre oppglødde, fülle kvarandre med ovundring og glede. Det fenger liksom ikkje heilt. Dumme Knut Erik. Og dumme ordspelfetisjistar.

Som ein farsott turnerer dei land og strand rundt. Til og med i Amerika har dei vore, og vi veit jo kva Amerika tykkjer om farsottar no for tida.

Det var altså ein gong ein regisør som filma kjensler i nord og styrka immunforsvaret deira betrakteleg etter at dei måtte stå ute i stiv kuling og mime. Snart er dei vel å finne som små plysjfigurar i pakken til Macdonalds barnemeny, plastfigurar (tenk no kan vi få monterer ein rullestol) i kinde-regg og klistremerke i fæl kvit tyggegummi til 1 krone pr stk. Pappfigurane er der allereie. Og så reiste dei til NY og snakka om kjensler i den svidde stanken. Alt kjem på film. Snart. Nær deg. Berre vent, du og den norske Buena Vista bølga kjem snart over oss på ny.

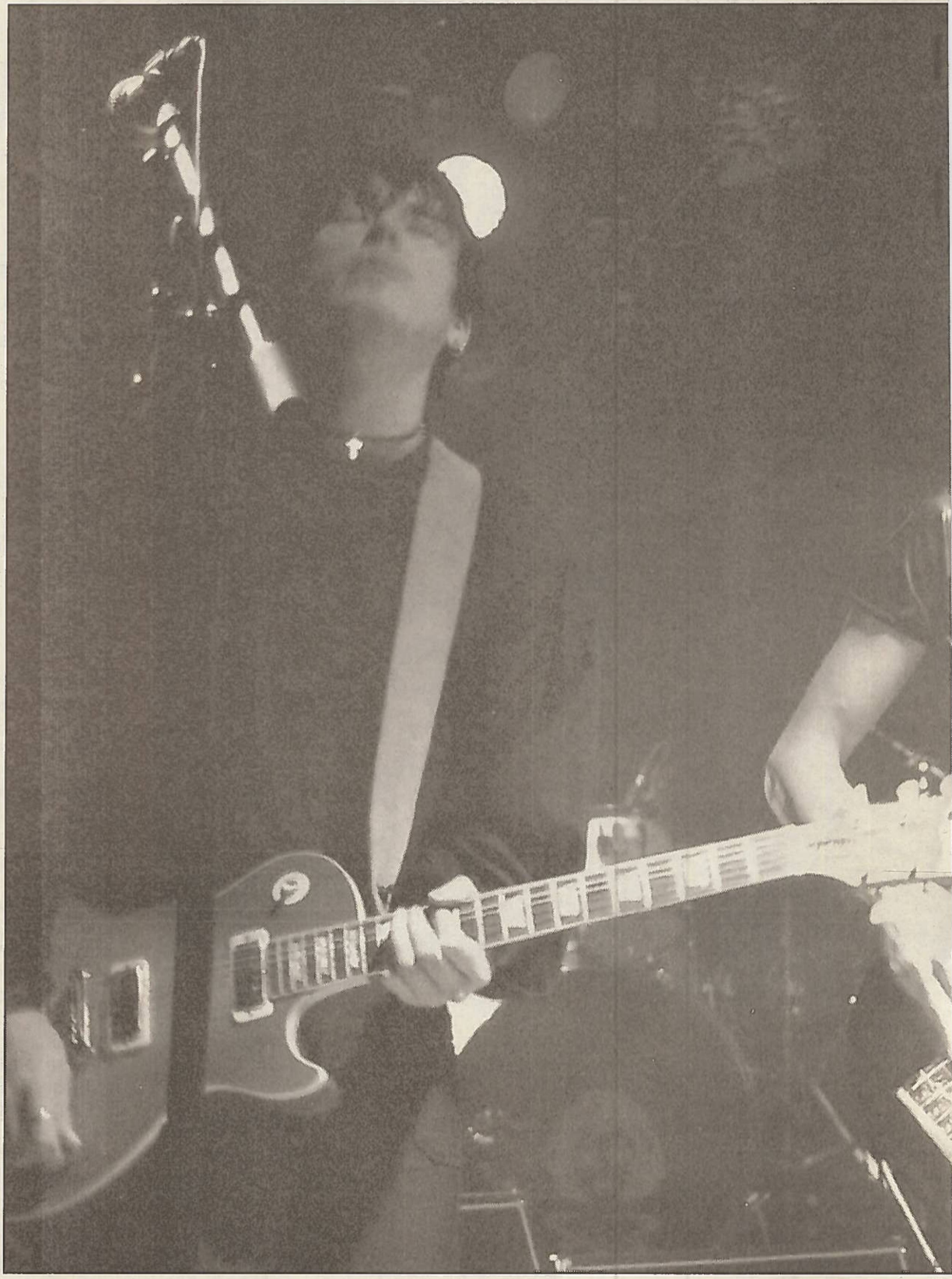
Så har dei skrive bok. Sjølvsgagt. Vi tyner ut det meste som er. Er det slik han sikrar seg pensjonen sin? Å reise på busstur?

Er det dette som vert det nordnorske samvitet? Ja, la dei få lov så gløymer vi av sentraliseringa i USA-wannebe-pengebingen Norge. Så gnir vi dette over det dårlege samvitet makta har til dei i nord. Med litt multekrem på toppen.

Vi prøver igjen

Har ved tidligare anledning erfart at problem løyser seg når det vert nedskrive. Så lat oss boikotte SAS som ikkje kan endre flybillett når du vil heim til heim og jul og kjærast i Danmark. På vegne av vanvittig mange: Nei, nå altså!

Sex, hardt arb

Med vingene i rockens klisjesump

Englebarna fra skolen var de som aldri gjorde et sprell, som aldri beveget seg på kanten. Da blir det fort kjedelig.

konsert
Englebarn
Driv
9. november

Tekst ERLEND PAASCHE
Foto PETER A. JAKOBSEN

Rent musikalsk er Englebarn fra Kåfjorden også kjedelig. Det betyr likevel ikke at konserten var det.

Sjarm i overflod

Englebarna fra Kåfjorden, som hadde slipp-fest for bandets ferske

CD *Siste Sangen* på Driv, fredag 9. november, viste med all tydelighet at når et live-band har sjarm i bølter og spann, er samspilte og har mye øving bak seg, kommer musikken i andre rekke. Rent musikalsk er nemlig Englebarn rett og slett kjedelig. Det de selv karakteriserer som hoppopp-pop er full av klisjéer og velbrukte vendinger. Låter som *Blind* har vi jo vitterlig hørt tusen ganger før.

Fritt for nerver

Likevel klarer de, med vokalist

Hogne Rundberg i spissen, eget trommebur over scenen, forseggjort lys-show, sprudlende entusiasme, gode norske tekster, et regn av dun over publikum og en herlig tilstedeværelse på scenen å skape en stemningsfull konsertopplevelse. Noe av grunnen er kanskje at bandet synes å være like fritt for nerver som for originalitet. Etter en rekke konserter, blant annet under By:larm i fjor og Riddu Riddu i år er de tydelig rutinerterte og scenevante, og har selv-tillit nok til å la låtene bygge seg

Ny polarutstilling i Tromsø

Ei stor utstilling om norsk polarhistorie i Tromsø blir en del av den nasjonale markeringa av jubileet for unionsoppløsninga i 2005, ifølge NRK.no. Utstillinga skal lages i et samarbeid mellom Universitetet, Polarinstituttet, Polarmuseet, Tromsø Museum og Statsarkivet. Sam-

tidig vil et trebinds bokverk om polarhistorien være ferdig.

Festen blir teater

Den Nationale Scene i Bergen skal lage teaterforestilling av den prisbelønte dogmefilmen *Festen* av Thomas Vinterberg. *Festen* hadde en sjokkartet premiere på filmfestivalen i Cannes i 1998 og fikk knallkritikker fra et bortimot samstemt internasjonalt kritikerkorps. *Fes-*

ten handler om en sønn som er blitt misbrukt av sin patriarkalske far og som tar et skakende oppgjør på farens 60-årsdag. Gard Skagestad skal spille hovedrollen.

Englebarn & rock 'n roll

BLUNK: Det var mye glimt i øyet fra bandet.

Englebarn har vind i seila for tiden. Konsert ved selveste By:Larm i år, og blodferskt CD-slipp er snadder for et lokalt rockeband.

Tekst ERLEND PAASCHE
Foto PETER A. JAKOBSEN

Stemningen var god under konserten deres på driv, men på backstagerommet etterpå stod den i taket.

Nervene i spenn

Der fløt champagne og smilene satt løst. En rekke tilhengere er innom og spør mer eller mindre forlegent etter autografer. Mødre er innom og skal klemme og gratulere. Selv om gutta i Englebarn er proffe nok til ikke å la det vises på scenen, var nervene i spenn før konserten.

– Det er klart det var et press. Folk forventet at denne konserten skulle være bra, vi kunne ikke gjøre noe annet enn å innfri, fortalte vokalist Hogne Rundberg.

Han kan også opplyse at det ligger hard jobbing bak, om noen skulle tvile på det. Det begynte på ungdomsskolen i 1992, med coverversjoner av Guns'n Roses.

Musikken først

– Det er klart at vi hadde aldri kommet så langt om ikke alle i bandet hadde satt musikken i første rekke. Bare se på platestudioet vi har laget på egenhånd. Sparepenger og lån holdt til de 80.000 kronene vi trengte, men man

gjør ikke en slik investering uten å gå helhjertet inn for det. Nå har vi allerede tjent inn den summen, bemerkter Rundberg.

– Dessuten har vi kunnet bruke så lang tid i studio som vi ville, og fått den rette stemningen. Det har en del å si for kreativiteten, skyter gitarist Tom Espen Pedersen inn.

Siden midten av juli har det meste av fritid gått med til å lage plate. Ikke bare fritid, heller.

– Jeg jobber selv ved siden av, men har heldigvis en forståelsesfull sjef, smiler Rundberg.

Støtte varmer

En mann ramler plutselig inn døra.

– Siste tallet er 591, brøler han, og samtlige hender i rommet går til værs med et gledesrop. Tallet gjelder antall mennesker i salen, og er åpenbart over all forventning. Så mye suksess som Englebarn har hatt, er det nesten litt rart at de ikke blir utsatt for smålig misunnelse, men det fnyser Rundberg av.

– Her i Tromsø er folk i musikk-miljøet flink til å gi hverandre støtte, og fra hjemstedet Kåfjord er de utrolige. Det varmer når folk kjører 30-40 mil for å heie på oss under konserten.

langsomt opp mot klimaks. Når musikerne trives så til de grader på scenen, trives som regel publikum i salen også.

Lokal støtte

I tillegg må det sies at de fikk god drahjelp fra kåfjordingene i salen, som støttet opp om hjemstedets helter med en glød som ikke lenger bare er lokalsamfunnet forunt. Englebarn har vunnet mange tilhengere og sluppet egen CD. Det sier et og annet om det potensialet de har hvis de slår seg noen vingelag over konvensjonene.

80-TALLET: 591 nysgjerrige hadde møtt frem, noen til og med med lightere.

Student- PRESTEN

Både følelser, viten og tro hører med i en studiehverdag, og det er bra å ha noen å snakke med....

SAMTALER

SORGGRUPPE

ONSDAGSLITURGI

hver onsdag kl. 11.30 i det Stille Rom
(like ved stud.prest-kontoret)

MESSER

katolske kirke 22.nov. og 13.des.
25.nov., Grønnåsen kirke

77 64 40 97 / 91 34 20 23
tor.stranda@adm.uit.no
www.uit.no/studentprest

Anne Grethe fryktar

Anne Grethe Preus er tynga av terrorfrykt. Men det er ikkje Osama bin Laden ho fryktar. Ho er redd for at marknadskreftene sin konsumterror skal ta knekken på favorittdyret hennar, individet.

Tekst KJARTAN OTTERÅ
Foto MARCOS PORCIRES

– Uff! Nå er det skikkeleg kaldt ute, altså.

- Jo, det...
- Har de lyst på kaffi?
- Ja, takk.

On the road

Anne Grethe Preus skjenker oss kaffi, smiler og fortel om turen frå Harstad tidlegare på dagen og om ei forkjøling som ligg og lurar. Ho snakkar roleg og behageleg og skapar ei naturleg og fin stemning. Lanseringsturneen for den siste plata, *Alfabet*, går mot slutten. Og Tromsø er siste stopp før avslutningskonserten på Rockefeller i Oslo. Fem år er gått sidan den sist ho gav ut plate. Sidan den gong har det vore merkeleg stille rundt Anne Grethe Preus. Men no har ho altså gitt ut ei ny plate. Ei plate som ho sjølv meiner ikkje er fullt så sandpapirslipt som dei kommersielle suksessane *Millimeter* og *Vrimmel*.

Tekst er best

– Har du fått så stor sjølvtilitt og så mange pengar nå at du ikkje treng å bry deg om platesalg?

– Eg har fått ein større ro enn eg hadde før. Eg føler eg har funne ut kva eg kan, og kva eg ikkje kan, men det er klart at suksess har betydd mykje. I ein periode var det veldig viktig å få eit stort publikum, absolutt. Men no føler eg altså at eg er fri og kunstnarisk uavhengig. Det kjennest godt.

– Du er låtskrivar, tekstforfattar, gitarist, vokalist og produsent. Kva likar du best?

– Det er vanskeleg å skilja. For meg er det viktig å ha kunstnarisk kontroll. Difor er eg med på produksjonen, og difor er eg blitt gitarist. Det er viktig å ta del i heile prosessen så du er sikker på at resultatet blir som du hadde tenkt. Eg meiner: Kva skiljer Bob Dylan og George Michael... eller Sputnik for den del? Det er filosofien bak som tel, og ikkje akkordane.

– Men det er nok tekstskrivinga som er kjernen i min produksjon.

Freda dyreart

Og kjernen i tekstane hennar er individet. Ein skapning ho er alvorleg bekymra for.

– Mitt favorittdyr individet er ein trua art. Med dagens konsumterror er mennesket blitt til masse og ikkje individ. Vi blir tvungen inn i eit unisont liv der vi må ha alt det nye for å følgja med. Det koster så mykje å leve alternativt, at ingen har råd til det. Vi må følgja strømmen. Det er trist. Velger du for eksempel å ikkje ha mobiltelefon, kan du risikere å mista ditt sosiale nettverk.

Vakkert destruktivt

– Du er pessimistisk?

– Ja, eg er nok det. Men vi menneske er rare. Vi er ikkje like. Kor er for eksempel byoriginalen? Han som sit på trikken og slenger ut kommentarar til dei som går forbi. Folk er redde for å innlemma seg med andre. Det koster dei for masse.

– Men samtidig har menneske ein evne til å tilhøyre, til solidaritet og evne til å forstå andre.

Det er ein veldig vakker tanke, synes eg. Samtidig er vi altså så sjølvutslettande.

Monologane

Anne Grethe Preus pratar langsomt nå, og nesten litt draumande. Av og til svarar ho ikkje på spørsmåla eingong, men legg ut på lange og snirklete resonnement, før ho avsluttar med eit mjukt smil og eit lett spørjande blikk: "Viss du skjønner kva eg meiner?"

No vil ho prata om å bli sett og å bli gjenkjent, og startar ein lengre dialog med seg sjølv.

Kjendis med budskap

– Vi må skilla mellom det å ville bli gjenkjent og det å ville bli sett.

– Ta for eksempel dei som melder seg på Big Brother: Kvifor gjer dei det?

– For å bli kjendis, sant? Dei har ingenting dei vil formidle, dei har ikkje noko budskap. Dei vil bare bli gjenkjent på gata.

– Og det er der forskjellen ligg: Dei som har noko å formidle, dei som har eit budskap. Dei vil ikkje bli bli gjenkjent. Dei vil bli sett for det dei kan, eller for det dei har å seie.

– Og du vil bli sett?

– Ja, eg vil det. Men det er veldig viktig å sjå forskjell på desse to uttrykka. Hugs det!

IKKJE LETT:

Det er ikkje lett og være individ i dag. Anne Grethe Preus prøver iallefall så godt ho kan.

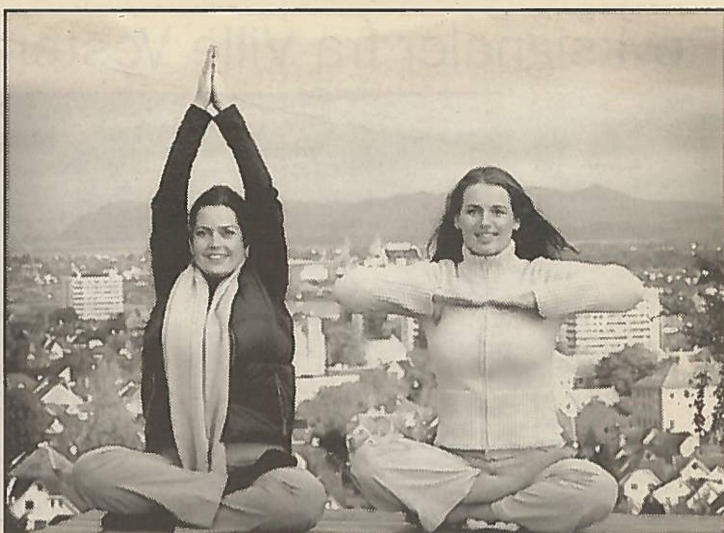

Vaskemaskin til overs? **Synd om du blir nødt til å kaste den.**

Legg inn din annonse på www.utopia.no/rubrikk/

Utopia

terrorangrep

Eksamensnerver? Stresset? Prestasjonsangst? Fysiske spenninger?

Nå kommer Art of Living kurset til Universitetet i Tromsø! Kurset som gjør studentlivet både lettere og rikere! Ved hjelp av kunnskap om sinnet, effektive pusteteknikker, yoga og meditasjon vil du frigjøre stress, få mer overskudd, og øke konsentrasjonen.

Kom på introduksjonskurset Pust Vann Lyd og få en inspirerende og morsom smakebit av hva Art of Living kurset kan gi deg.

Pust Vann Lyd kurset har ingen fast kurs-avgift, men er basert på frivillig donasjon fra hver kursdeltaker. Art of Living holder på med hjelpe-arbeid etter terrorangrepet i New York og alt overskudd fra kurset vil bli sendt dit.

Kurstider: (1.5 time pr dag)
Tirsdag 20. november kl: 19.45
Onsdag 21. november kl: 18.40
Torsdag 22. november kl: 15.00
Søndag 25. november kl: 15.00

Adresse: Studentidrettshallen Kraft, Framstredet 79

Påmelding er ikke nødvendig til dette kurset. Ta med deg venner og bekjente! For mer info ring Marianne på 92 80 83 85.

VELKOMMEN!

ABC for vidarekommande

Ei litt småforkjøla Anne Grethe Preus stilte på Strøket søndag 4. november med ny plate og nytt orkester.

konsert
 Anne Grethe Preus
 Strøket
 4. november

sett det som var av gamle slagarar pårepetoaret: *Månens elev, Jeg er en by, Vrimmel, Fryd og Millimeter* med fleire.

Proffe og knytte

Trygt og gått framført med Andreas Mjøs på perkusjon, Sveinung Håvenssjø, bass og gitar, Ole Ludvik Krüger, trommer. Forutan Håvensjø var det unge lovande musikarar, handplukka til Preus sitt siste prosjekt. Absolutt dyktige og proffe musikarar, men grunnen til at det aldri vart nokon skikkeleg rockekonsert, låg nok hos dei. For potensiale var der: Publikum var med og Anne Grethe Preus var med. Men det var noko statisk og knytt over musikarane, litt likegyldige og kjedelege. Vi stod liksom og venta på at gitaristen eller trommisen skulle dra ein solo, eller gjere eit lite hopp i det minste. Og kanskje var det då 44-åringen sat åleine på scenen og sang den Jens Bjørnebo-inspirerte låta *Speilet* vi fekk kveldens høgdepunkt. Den sterke og dagsaktuelle teksten om krig og grådighet vart framført med eit engasjement og glød som kom rett frå hjarterota hennar, og fylte konsertlokale ut i dei mørkaste krokkar.

Tekst KJARTAN OTTERÅ

Og det vart ein konsert med heile AG Preus-spekteret presentert. Frå melankolske raudvinsnipande middelhavstonar til storbyrock med rockedronninga sin 1,89 lange kropp i fullt driv rundt på scenen.

Har kome vidare

Nei, det er nok liten tvil om Preus sin posisjon i teten av norsk musikkelite. Profesjonell som alltid, med kontroll på både sitt eige kunstnariske legeme, og på sine medmusikarar på scenen. Om ho også er nyskapande, lar vi stå ope, men ho viser i alle fall med sine nye låtar at ho vågar å gå vidare frå dei siste cd'ane sine, og gir oss musikk der teksten får stå meir i sentrum og hennar eige særpreg blir meir markert.

Alfabet, Amatør og Forskjell var låtar som såg ut til å falla i god smak hos publikum. Men ho spelte ikkje berre nye låtar. Stort

Arranger festen i Storsalen på driv.

(eksamensfester, avslutningsfester, bli-kjent-fester.....)

ta kontakt med driv
 ane serigstad
 47637856
 47637820
 ane serigstad
 ta kontakt med driv

(eksamensfester, avslutningsfester, bli-kjent-fester.....)

Arranger festen i Storsalen på driv.

Røyksignaler fra Ville Vesten

RØYKSIGNAL: Et røyksignal til London: I god Western-stil var det den som drakk mest og hurtigst som gikk av med seieren for beste kostyme.

Foto WENCHE ARNTZEN

Et sant helvete for en kronisk allergiker, men himmelrike for Clinter'n og andre hjulbente. Var du ikke der? Synd for deg. Det er snakk om Oktoberfesten, der høyballene lå tettere enn kruttøyken.

Tekst WENCHE ARNTZEN

Visste du det ikke før 27. oktober, så vet du det nå. Billy the Kid lever i beste velgående, og ville Vesten er akkurat som før. Årets Oktoberfest kan ikke kalles noe annet enn en heidundrende suksess. Medisinstudentene kan tydeligvis mer enn å pugge og drikke kaffe. Arrangørene hadde nemlig gjort en glimrende innsats med kulissene og arrangementet generelt, og det så ut til å lønne seg.

Lenge leve Daltonbrødrene

Det manglet nemlig ikke på innlevelse fra de rundt 500 frammøtte. Kruttøyken lå tykk over et hav av dansende sheriffer, cowboyer, rødhuder, kaktuser og lettledde gledespiker. Et og annet storfe ruslet påfallende lite skuddredd gjennom

mengden, mens Cotton Eye Joe og ABBA i kontraversjon dundret i høytalene. Mobiltelefonen var for anledningen byttet ut med ikke bare ett, men to levende røyksignaler. Det var definitivt en kveld da menn var menn, og kvinner var kvinner.

Få dueller og lite blod

En del bakholdsangrep ble observert, men de ble stort sett godt motatt. På tross av det høye alkoholinntaket ble det derimot lite duellring, og dødstallene holdt seg lave hele kvelden. Bare en eneste stakars ble observert dinglende høyt oppe i trappa, med et tau rundt halsen. Det var med tilsvarende hengende hode at Månestråle og Lucky Luke tok dilligencen hjem den kvelden.

Nostalgisk syremusikk

Akkurat så sært som en ville forvente fra gutta i Cloroform.

plate
Thank you for giving me your valuable time
Kaada
Emi

Tekst AUDUN RUNDBERG

Om du allerede er kjent med Cloroforms mentalt frakoblede verden trenger ikke lillebror Kaada noen nærmere beskrivelse. Er du en av dem som har levd med radioen slått av de siste tre årene vil en kort presentasjon være på sin plass.

For å gjøre dette kort: Musikken

kan sammenlignes med de lydene du hører når du putter ting inn i støvsugeren din, rister godt og kaster den ut vinduet. Det er for all del ikke snakk om støy, bare godt kamouflert og vel anvendt støy. Kaada er nemlig fjernt fra å være et støyband, dette er nærmere 50-tallspop på syre enn noe annet du finner på plate i dag.

På Thank you for giving me your valuable time finner du vokalen til en levende Elvis og sanger fra skoleballet faren og morra di møttes på i 1956. Så delikat at det er til å få tårer i øyekroken av.

Din fest på Driv

Kanskje kullet ditt planlegg ein aldri så liten eksamensfest. Kva med Driv som lukka festlokale?

Tekst KRISTIN DANIELSEN

No er det mogleg for studentar å leige Storsalen i 1. og 2. etasje på Driv til private arrangement. Driv stiller med barpersonell, lydanlegg og vask dagen etter for 2.500 kroner.

Tomme lokale

– Vi ynskjer at studentar skal sjå på Driv som deira hus og då er det viktig at dei får bruke huset på sine premisser, seier Marit Tennes, styreleiar på Driv. Organisasjonar tilknytte studentar kan og leie lokalet.

– Dette vert og eit tiltak for å

utnytte lokale betre. Lokala i fyrste og andre etasje står ofte tomme midt i vekene.

Dyre overetasjer

– Vi bruker jo 3. og 4. etasje til utleige, men prisane der er vel i drygaste laget for ein student, så vi håpar på at dette vil passe studentbetre, smiler Tennes.

Dette er noko styret vil forsette med framover og ser fram mot dei potensielle eksamensfeiringane før jul. Det er berre å minne om at huset skal ha ferie mellom 17. desember og 10. januar. Så nyttårsfesten på studenthuset utblir nok.

BRØNN: Valle sammenligner Cubas kulturliv med en brønn som aldri tørker ut.

Lite kor, store stemmer

Undertegnede lot seg forføre av den katolske estetikken rundt denne konserten. Men jeg tror nok denne konserten kunne smelte selv den mest svorne hedning.

konsert
Kammerkoret
Mimas
Karmelittklosteret
31. oktober

Tekst MARIANNE NIELSSEN
Foto PETER A. JAKOBSEN

Katolske kirkekonsserter pleier ikke å gi rom for de helt store kreative sprellene. Mimas utfordret konvensjonene uten at det virket forstyrrende. En liten alv spilte panfløyte, og afrikanske instrumenter ble også tatt i bruk. Originalt og vellykket. Korets formasjoner varierte også; fra å stå bak i rommet, til hestesko og foran på "scenen".

Ave Regina

Ave Regina er et av glansnumrene til koret, og nok det vanskeligste

også. Her var det gitt dispensasjon for notehefter. Men det gikk knirkefritt; som en flerstemt bølge gjennom rommet.

Karen Boyes nydelige dikt *Aftonbön* ble deklamert og sunget. Bra med noe litt utradisjonelt også, særlig når det fungerer så bra som her. Publikum lyttet henført til andredirigent og solist Pål-Are Bakksjø's fremføring av *Kveldssalme* av Hoem og Sommero. Bakksjø har en vidunderlig stemme, som egner seg veldig bra til sanger med preg av folkemusikk.

Bredt repertoar

Det var ikke så mange sanger som ble fremført, men likevel var spekket ganske bredt, fra folkemusikkpreg til Ave maria og dikt. Solistene stjal nok en del av sho-

wet, spesielt Bakksjø, men hele koret markerte seg så absolutt. Mimas kommer til å gjøre suksess, også i Roma.

Alt i alt var det vel ingenting å utsette, bortsett fra at det var få billetter og bare to konsserter som i tillegg var på samme dag. Men få publikummere og et ikke så stort konsertlokale bidro til den intime atmosfæren på konserten.

Rammen rundt konserten var også perfekt: Kloster, snø, mørketid og litt julestemning...

ubansk suksess

Den cubanske klavervirtuosen Ramón Valle tok med seg landsmannen Omar Rodríguez Calvo på bass og tyskeren Heintz Lieche på trommer for å bergta publikum i Kulturhuset, torsdag 8. november.

konsert
Ramón Valle
Kulturhuset
8. november

Tekst ERLEND PAASCHE
Foto PETER A. JAKOBSEN

Hva er det med Cuba? Hva er det som gjør at den lille øya skaper kulturpersonligheter som på ingen måte står i stil med innbyggertallet?

En brønn av kultur

Først kom Caridad Hierrezuelo og holdt en sagnomsust konsert. Og før tromsøværingene var ferdig med å lovprise Hierrezuelo, kom nå altså Ramón Valle. To cubanske innertiere i ishavsbyen på én og samme høst. Selv sammenligner Valle Cuba med en brønn av kultur som aldri tørker ut.

– Det er alltid noe nytt som skjer i det cubanske kulturlivet. Hver gang jeg kommer hjem er det en ny strømning, en kulturell nyvinning. Det eneste som aldri forandrer seg, er økonomien, flirer Valle.

Klavér med pustepauser

Valle er ingen reindyrket latinsk musiker, men spiller moderne jazz inspirert av blant andre Keith Jarrett og Chic Corea. Under konserten var han på sitt mest spennende da han bygde opp rolige, romantiske partier for deretter å plutselig slå over i heftige rytme-eventyr, der kontrollerte fingre hamret ned på klavéret. For undertegnede kunne det godt å vært litt mer av det siste, men trioen var litt sliten, kunne Valle fortelle.

– Vi har vært gjennom noen harde dager, og følte mest for å slappe av i kveld. Men det er alltid viktig å legge inn pauser i musik-

ken. Jeg begynte å spille trompet da jeg var en liten guttunge, men måtte skifte til piano. Likevel hører jeg fremdeles trompet-toner når jeg spiller piano. Og akkurat som trompetisten trenger pustepauser, legger jeg selv inn pauser i min egne låter. Ikke fordi jeg trenger det men fordi pianoet trenger det.

Historier i toner

Det var tilsynelatende mye improvisasjon på scenen. Små, subtile nikk og øyekast stod for en musikalsk kommunikasjon som sjelden stoppet opp. Valle sammenligner musikken sin med å fortelle historier.

– Det viktigste når man skal spille sammen, er at man har samme språk. Man må gjerne ha forskjellige stemmer, men man må snakke samme språk. Det gjør absolutt Valle, Rodríguez og Heintz.

HEFTIG:
Rytmeeventyrene kom fra kontrollerte fingre på klavéret.

SAKRALT: Det var et bredt repertoar Mimas presenterte i Karmelittklosteret.

PLATEKOMPAANIET

BIG DEAL!

2 CD'ER FOR 200,-
(CD'er med blått merke)

3 CD'ER FOR 200,-
(CD'er med rødt merke)

Du kan velge mellom 100-vis av titler. Tilbudene gjelder så langt lagrene rekker.

PLATEKOMPAANIETS TOPP 15

129⁵⁰ / 219⁰⁰

1. MORTEN ABEL / I'll Come Back And Love You Forever .. 149⁵⁰
2. MADONNA / GHV2..... 149⁵⁰
3. RADIOHEAD / I Might Be Wrong - Live Recordings.. 129⁵⁰
4. THE CURE / Greatest Hits (2CD) 159⁰⁰
5. PINK FLOYD / Echoes - The Best Of Pink Floyd (2CD) ... 219⁰⁰
6. MICHAEL JACKSON / Invincible..... 149⁵⁰
7. ELVIS PRESLEY / The 50 Greatest Hits (2CD) 169⁰⁰
8. SILJE NERGAARD / At First Light 149⁵⁰
9. TRACY CHAPMAN / The Collection..... 149⁵⁰
10. HANAH / Myself 149⁵⁰
11. PAUL MCCARTNEY / Driving Rain 149⁵⁰
12. WESTLIFE / World Of Our Own 149⁵⁰
13. BRITNEY SPEARS / Britney..... 149⁵⁰
14. RØYKSOPP / Melody A.M. 149⁵⁰
15. SISSEL KYRKJEBØ / In Symphony 149⁵⁰

BIG DEAL! / 2 FOR 200,-

Ved kjøp av 2 stk.:

- TRAVIS / The Invisible Band 100⁰⁰
 - SONDRÉ LERCHE / Faces Down 100⁰⁰
 - VIDAR BUSK / Venus, Texas 100⁰⁰
 - NELLY FURTADO / Whoa, Nelly!..... 100⁰⁰
 - SHELBY LYNNE / Love, Shelby..... 100⁰⁰
 - ST. GERMAIN / Tourist (2CD) 100⁰⁰
 - SAVOY / Reasons To Stay Indoors (2CD) 100⁰⁰
 - STROKES / Is This It..... 100⁰⁰
 - BLACK REBEL MOTORCYCLE CLUB / B.R.M.C 100⁰⁰
 - WHITE STRIPES / White Blood Cells 100⁰⁰
 - GARBAGE / Beautifulgarbage 100⁰⁰
 - THE CRANBERRIES / Wake Up & Smell The Coffee..... 100⁰⁰
 - MARY J. BLIGE / No More Drama..... 100⁰⁰
 - FAITHLESS / Outrospective 100⁰⁰
 - LAMB / What Sound 100⁰⁰
 - DIDO / No Angel..... 100⁰⁰
 - U2 / All That You Can't Leave Behind..... 100⁰⁰
 - PINK FLOYD / Wish You Were Here 100⁰⁰
 - PINK FLOYD / Dark Side Of The Moon 100⁰⁰
 - NIRVANA / Unplugged In New York 100⁰⁰
 - BOB MARLEY / One Love: The Very Best Of Bob Marley 100⁰⁰
 - BEATLES / 1 100⁰⁰
 - DUMDUM BOYS / Schlägers 100⁰⁰
- + Mye mer!

BIG DEAL! / 3 FOR 200,-

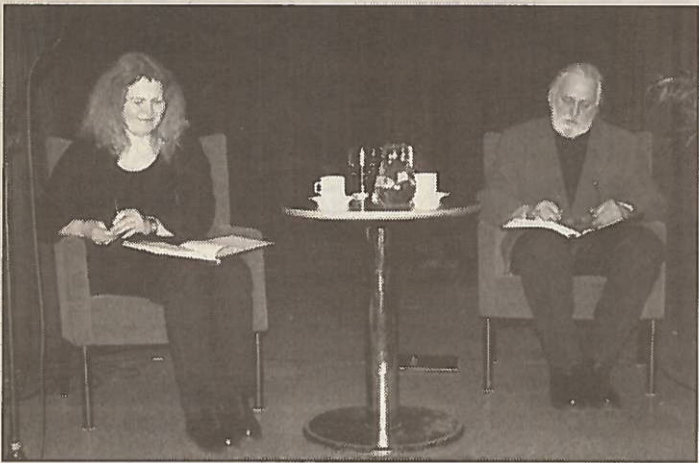
Ved kjøp av 3 stk.:

- MORTEN ABEL / Here We Go Then, You & I 66⁶⁶
 - VELVET UNDERGROUND & NICO / Velvet Underground & Nico 66⁶⁶
 - WEEZER / Weezer 66⁶⁶
 - BOB HUND / Omslag; Martin Kann 66⁶⁶
 - DIRE STRAITS / Brothers In Arms..... 66⁶⁶
 - DEEP PURPLE / Deep Purple In Rock 66⁶⁶
 - BASEMENT JAXX / Remedy..... 66⁶⁶
 - U2 / The Joshua Tree..... 66⁶⁶
 - U2 / Achtung Baby..... 66⁶⁶
 - JOHN LENNON / Collection 66⁶⁶
 - PET SHOP BOYS / Discography..... 66⁶⁶
 - ERIC CLAPTON / Chronicles - The Best Of Eric Clapton 66⁶⁶
- + Mye mer!

OSLO Bogstadveien 40 Byporten Shopping Grønland T-bane Stortingsgaten 22	BERGEN Torgallmenningen 5 STAVANGER Søregata 9	TROMSØ Nerstrandensenter TRONDHEIM Munkegata 31
---	---	--

www.platekompaniet.no

Nordnorsk bokorgie

LITTERATAR: Margunn Hageberg og Pål Eikås vitjar Litteraten 24. november. Arkivfoto ANDRÉ BRUUN

Den siste Litteraten før jul vert ei samling av allslags nordnorske forfattarar.

Tekst KJARTAN OTTERÅ

24. november blir den nordnorske bokdagen 2001 arrangert på Barske Glæder. Denne dagen kjem Norsk forfattarsentrum Nord sine medlemar saman for å gje litteraturinteresserte smakebitar frå dei nye bøkene sine. Bokdagen vert arrangert kvart år og sirkulerer innad i dei tre nordlegaste fylka. Og i år er altså turen komen til Tromsø.

Song og opplesing

– I år kjem blant anna Pål Eikås, Asbjørn Gilberg og Knut Melangen, kan Aslaug Eidsvik fortella. Ho er avdelingsleiar i Norsk forfattarforeining Nord og ansvarleg for bokdagen.

– Desse tre vil i lag med ei handfull andre nordnorske forfattarar bidra med opplesing frå bøkene sine. I tillegg blir det musikkinnslag av blant anna vår Kine Hellebust, som skal syngja sangar av Elias Blix. Ho vil også lese frå den nye boka si Harstad 2000. Ut på kvelden blir det sal av bøker som ein kan få signert av forfattarane sjølv.

For både fiften og piffen

– Er dette eit arrangement berre for dei mest kultiverte?

– Nei, her kan alle som vil koma. Dette vil nok falla i smak hos alle som er glade i bøker.

Her er den fullstendige deltakarlista:

Forfatter:	Tittel:
Frithjof Vang	Galleri alfabet
Per-Ola Likkjemann	
Asbjørn Gildberg	Da fjøsnissen forsvant
Knut Melangen	Hårda bud under Tøttaloppen
Hageberg/Eikås	Tromsø-tekstar (arb tittel)
Laila Stien	Svømmetak
Marion Palmer	Gutta Perka
Eivor Bergum	Nordnorsk temperament
Kulturlandskap Nordland	
Kine Hellebust	Harstad 2000
Aira/Jernsletten (red)	Sámin jienat/Samiske røyster

Andre aktuelle:	
Rauni M. Lukkari (red)	Dás álget johtolagat-Barents guovllu antologia
Arnt Ryvold	Det nye tekstamentet
Grethe Kvaal	Karen Anna og hennes Siida
Toril Brekke	Sara

LILLE BUDDHA
Stedet for orientalske matelskere!

• STOR MENY • RIMELIGE PRISER

15 prosent rabatt ved bestilling.

Telefon 77 65 65 66 • www.lillebuddha.no
Sjøgata 25, 9008 Tromsø

Mens vi venter på Nord-Norgebanen...

ONSDAG 14 TORSDAG 15

Konsert

Turdus Musicus har sleppfest for Epen *Intimate Noise* på Blå Rock. Kun 50 kroner i inngang, og plata får du på kjøpet. Psykopunkerne Htrl Schntzl varmer opp.

Hermetikk har konsert i 4. etasje på Driv kl. 20.00. Flinkisane frå konsertvatoriet slår til igjen.

Wild Willy's gang på Driv kl. 21.00. 100/70 kroner. De er sikkert som resten av alle musikkennesker ufattelig tøffe.

Film

Vil du ha deg en real latter, eller kjenne en amerikansk dommedagsbekjennelse finansiert av ekstremister trødd over hodet, filmen *Left Behind* går sin seiersgang på Aud. max kl. 16.30.

Revy

Tromsøpalmen 2001 presenterer *Revyen da Gud flirte så ho pessa sæ ut*. 18.30 og 21.00 på Grønnåsen ungdomsskole. Fram til lørdag.

Konsert

Kaizer's Orchestra på Driv kl. 22.00. Samfunnet har gjort den store bragden å få den store ompaompaspelende gjengen opp hit. Riksaviser slår yatzi på yatzi og vil ompaompa til ein dør. Platene er utselde, konserten er eit must. Akkurat som svarte nettingsstrømper.

Nymark Collective på Teaterkafeen kl. 21.00 arrangert av Tromsø Jazzklubb.

Teater

Himmel og Hav har ekstraframsyning på Lillscenen på Kulturhuset, kl. 19.30. Kr. 180.

Føredrag

Ope møte i Arktisk Forening på Polarmuseet kl. 19.00. Polarzoolog Johan Koren om Belgica Ekspedisjonen og Sibir. Steinar Wikan, Svanvik. 20 kr. for ikkje-medlem

ONSDAG 21 TORSDAG 22

Anna

Kvar onsdag er det meditasjon i Tromsø Kulturverksted sine lokale. Det vert leidd av ulike folk og slik kan ein oppleve meditasjonar med ulik vinkling og karakter.

Det vert øvingar av Falun Gong kvar mandag og onsdag etter avtale. Kontakt Beryl Stenvold Hirsch 77671151

Utstilling

Bjørn Joachimsen fra Fotonord, Siste Sengen. Såkalla post-apokalyptiske fotografi av Englebarn. Ja, Englebarn. Kåfjordingane.

Konsert

Vamp frå Haugesund spiller på Driv kl. 22. Folkemusikk med sinnsjukt trøkk!! Billettar: 130 for studentar

Madrugada på Strøket, billettpris ein kveld 170 kr og begge kveldar 300 kr. Kvar kveld vert heilt ulik og med ulik repertoir.

Dans

Swing på Kysten utover kvelden. Tjohosann!!

Idrett

Det er judo for nybyrjarar på ISL kl 20-21.30

Foto BJØRN JOACHIMSEN/FOTO NORD

Litteratur og mat

Vegetarbokkafe i Bankgata 1, bak SAS-hotellet arrangert av Tromsø Kulturverksted. Her vert det sal av økologiske vegetarmat, urtete og økologiske kaker. Her kan ein bytte bøker og den gode samtalen skal stå i sentrum.

Uteliv

Så når du fyrst har reinska sjel og lekam med grønnsaker og gode samtaler, lat oss gå på Driv og gjere både kropp og sjel veldig, veldig skitten... Som Pimps and Prostitutes seier sjølv:

"Denne kvelden vil inneholde alt enhver mor frykter for sine barn, og enhver pornostjerneaspirant drømmer om å oppleve... Rønd und Jeremiez garanterer at du ikke går ensom hjem.... De gir gruppe-rabatt"

Konsert

Street Music m/ Joanna McGregor, musikk og video – produsert av TviBit – for unge sinn. Storsalen på Kulturhuset kl. 20.00. Billettpris kr. 200/125. Frå 0-20 år kr. 60. Arrangert av Rikskonsertane.

Film

The fast and the Furious og The Training day premiere. Vi har jo alltid hatt stor interesse av amerikansk lokal politiverksemnd. Akkurat som interessen for lokale peruanske meierier.

Uteliv

Pornebølga forset. Drag DJ Vera og Lillis er vakre og alt det der. På Driv kl. 22.00.

Danselysten og klar for masse lykke? Rytmask Fastaften med Bob Benoni på Barske Glæder kl. 22.00 med salsa, reggae, calypso, afrikansk. Sløvsinna og fordomsfulle menneske bør halde seg langt unna.

Foredrag

Lørdagsuniversitetet på Driv kl. 13.00. Rom og kjønn Anne Britt Flemmen, Institutt for sosiologi Guatemalafestival i 3 etasje på Driv.

Teater

Mer enn ti tommeltotter, dukketeater med Anne Helgesen kl. 15.00 på Barske Glæder. Billettpris kr. 40/20.

Film

Filmklubben presenterer Andrej Rubljov av Andrej Tarkovskij, Verdensteatret 14.30. Sovjetunionen frå 1966/69. Ei historisk epokeskrildring rundt den legendariske russiske ikonmalaren ved same namn som levde frå 1370-1430.

Utstilling

Tromsø Museum viser i perioden 30.09.01 -03.02.02 en liten eksklusiv utstilling kalt *Stille vender tanken* som består av skulptur og grafikk av Iver Jåks. I tillegg til skulpturen med samme navn som utstillingen, får vi se hele tresnittserien Homo Sapiens samlet. Her ser vi både den intense, sterke, konfronterende og provoserende kunstneren- og en kontemplativ, rolig kunstner som lar sine samiske røtter få prege sine arbeider.

I kampanjen for livsviktige medisin har Lege uten grenser fotoutstilling på Kulturhuset frå 12-16

Fjernsyn

Dyra frå Hjorteparken kl. 08.00. Kva med herleg animasjon på herleg nynorsk om dyra i hjorteparken. Denne gongen om Moses som varslar storm, noko ingen andre dyr trur på. Dei kjenner seg ufattelege trygge. Ein fin start på dagen!! På den rette målforma og, faktisk.

Dans

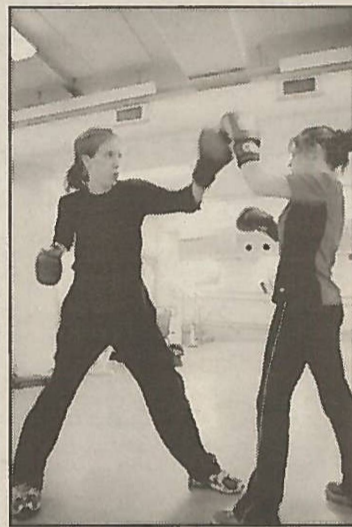
Tango i Forskningsparken frå halv 9 til halv 11.

Demonstrasjon

Er du klar for å vise kva vi meiner når eit løfte vert brote? Åket er over oss og lat oss demonstrere på Torget for å ikkje verte framtidige gjeldsslavar. Ein for alle, alle for ein!! Sjå etter informasjon om klokkeslett.

Idrett

Boksing for jenter kl. 17.00 på NFH. Ro deg ned her etter å ha demonstrert mot alle dei fæle førtiåringane, veit du.

Uteliv

DJ Ramsuc and DJ Pornstar. Viss du ikkje har fått porno opp til halsen til no, gå på Driv og få det ut! Gratis og iallfall veldig billig...

Grønsak og bok

Vegetarbokkafe 15.00-20.00

Konsert

Jan Eggum med band, Storsalen på Kulturhuset kl. 20.00, kr 225/175, arrangert av Kulturhuset.

Teater

Riksteatret presenterer Den innbilt syke, i Storsalen på Kulturhuset kl. 19.30. Studentpris kr. 180.

Film

Premiere på Harry Potter og de vises sten. Utseld er det nok.

Uteliv

DJ ANGSTFABRIK aka Henning dans med slaktet på Driv frå kl. 22.00. Dans til reggae, calypso, afrikansk med Bob Benoni på Barske Glæder frå kl. 22.00.

Foredrag

Lørdagsuniversitetet på Driv kl. 13.00. Spillerom. Teaterbygg og byrom i Shakespeares London av Brita Strand Rangnes, Engelsk institutt.

Film

Tromsø Filmklubb viser Pluss minus Null, tysk film frå 1998 regissert av den unge irlendaren Eoin Moore. Som mange andre tyske filmar frå dei siste åra, er handlinga sett til Berlin. Filmen fekk strålende mottakingar i tysk presse og har fått ein heil del prisar. På Verdensteatret kl. 14.30.

Konsert

Compania Flamenca de Corinne Campos på Barske Glæder kl. 22.30

Friluftsliv

Snøen er over oss. Eller kanskje ikkje? Kom deg iallfall ut ein tur og luft dei dyre fjellskoane du aldri har brukt.

Fjernsyn

Glamour går i reprise på reprise på reprise. Godt med is til.

Idrett

Karate på NFH fra 19.30 til 21.00. Volleyball fra kl 20.30 til kl 22.00 på Kraft.

Dans

Tango i forskningsparken frå halv 9 til halv 11.

Dans

Klør det i dansehølen? Danskveld med Tromsø svingklubb kl. 20.30 på Kysten.

Idrett

Basket frå 16.00 til 16.30 på Kraft.

Dans

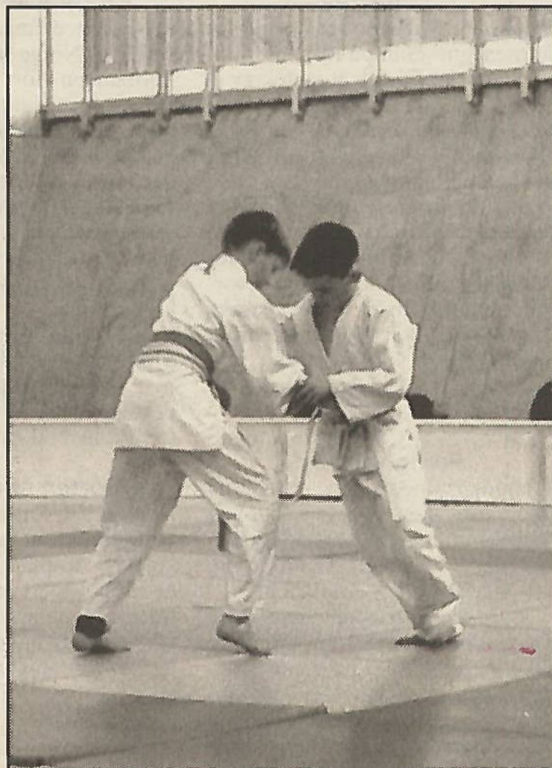
Tango kvar tysdag i Audmax frå 6 til 8. Sosialdans, gratis, partner trengs ikkje, gitar vert absolutt oppfordra til å søke.

Bok og Grønsak

Vegetarbokkafe i Bankgata 1. Frå 15.00-18.00

Konsert

Ole Paus på frifot, Storsalen kl. 20.00. Billettpris 225/175.

Porten til friheten

PERLEDYKK I ARKIVET: Medlemmene av studentforeningen Ruphus på Mat-Nat kan fordype seg i en vegg av tegneserier. Foto PETER A. JAKOBSEN

Det er mørkt og kaldt utenfor, og pensumbøkene hoper seg opp. Kanskje det er på tide å forsvinne inn i en annen verden?

Tekst PETER A. JAKOBSEN

Hvis du tror dette er ren utopi, behøver du bare bevege deg ned i kjelleren på Mat-Nat, hvor studentforeningen Ruphus holder til. Som en port til en annen dimensjon byr en hel vegg på sinnssyke historier og fantastiske fabler om superhelter, kvinnfolk i nøt og hemmelige agenter. I alt finnes mellom fem og seks tusen hefter på så vel norsk som engelsk i det lille lokalet, og det eldste heftet er fra begynnelsen på 1970-tallet.

Gal Verden

Ruphusmedlem Petter Johansen har lenge kjent magien i å la seg forføre av de spennende verdener til Dilbert & Dogbert, Agent X 9, Spiderman eller Conan. Allerhelst leser han nå Larson's Gale Verden.

– Det er en helt spesiell atmosfære man får, når man setter seg inn i den tenkte verden som tegneserier er, forklarer Johansen og forteller, at der finnes tegneserier for langt de fleste typer mennesker.

Jentekrav

Det kommer derfor også jenter for å lese tegneserier på Ruphus.

– Det var faktisk et jentekrav at vi tok inn Tommy & Tigeren, smiler Johansen. Jentekrav var også 'Sandman', som er mer alvorlig i streken og temmelig mystisk.

– I denne serien blir abstrakte begreper som død, drøm, skjebne og krig legemliggjort, forklarer Johansen og understreker, hvordan nettopp tegneseriens sterke visuelle krefter har vært brukt som politisk verktøy siden tegneseriens begynnelse tilbake på 1880-tallet.

Farlig verktøy

I nåtidens mediakaos er det nå mer viktig at en tegneserie har høy underholdningsverdi, men flere tegneserier har stadig politisk brodd, selv om den titt er godt gjemt.

– En tegneserie kan være farlig på en ufarlig måte, fordi man ofte ikke merke til den politiske brodden første gang man leser den, funnerer Johansen og legger til at alle tegneserier har et eller annet budskap.

Profitt eller tradisjon?

Dessverre er markedet for tegneserier i Norge temmelig dårlig. Formannen for Ruphus, Robert Hagen, eier selv den femte eller sjette største tegneseriesamlingen i landet, men han forteller at markedet for tegneserier er mye større i for eksempel Danmark. Her publiseres årlig mer enn 200 titler, mens bare 10-12 titler ser dagens lys i Norge, og det skyldes til dels markedskreftene.

– I Norge er man ikke sikker på å få en profitt, når man gir ut et nytt hefte, sier han og føyer til, at det også kan ha noe å gjøre med tradisjonen i de ulike land.

Porten er alltid åpen

Heldigvis lever tradisjonen i beste velgående i det fargerike kjellerlokalet hos Ruphus, og porten til tegneseriens frie verden er til enhver tid åpen for alle studerende på Universitet, selv om man ikke er medlem av foreningen.

Gneldrebikkje

– Voff, voff, voff! Det bor en morgenhund i nabolaget. Klokka sju hver eneste dag åpner den kjeften og slipper ut taktfaste: – Voff!

Tekst TRINE ANDREASSEN

Hadde den enda hatt **Sideblikk** noe å voffe for. Men neida, den bare bjeffer helt umotivert en gang i sekundet.

– Voff! Og sørger for å vekke den søvnige et par hus bortenfor. Røsker den trøtte bort fra søte drømmer om varme strender eller uhorvelige mengder sjokoladekaker. River søvnen ut av en og knuser fredeligheta i tusen små splinter. Et bustet hode drar seg opp fra den myke, varme puta med hodegrop. Ørene rører forvirret på seg. Hjernen tenker: – Hjelp, jeg må ikke våkne! Jeg skal ikke stå opp ennå! Før man innser det kalde faktum at nattesøvnen er brutt. Den lille timen man ennå kunne ha sovet, er ødelagt. Knust. Most. Av ei satans gneldrebikkje.

Få ting er surere enn å miste de små timer på morrakvisten. Å bli liggende våken og prøve å få sove. Men ikke klare det fordi man veit vekkerklokka snart vil stå og riste med rullende stemmebånd. Det er godt å ligge lenge på fridager. Surre seg inn i dyna og glane i taket, lese ei bok eller bare tenke. Men ikke klokka sju en mandags morra. Da blir man tordensint, helt svart i humøret. Holder seg for øra, presser puta mot hodet, dyna oppå der igjen, står på hodet i senga. Men like fullt trenger de taktfaste "voff" igjennom. Det skulle vært forbudt.

Så ringer klokka en time seinere. Man drar det dovne, slappe leget ut av senga. Har ikke sovet ett sekund sida klokka sju. Gjør det som gjøres må før man entrer snøføyken. Og hører at gneldrebikkja har blitt stille. Den sier ingenting. Ingen verdens ting. På pur faenskap holder den helt kjeft. Kan nesten se den der den står og gliser ondskapsfullt foran hundehuset sitt: – Nå klarte jeg å vekke henne igjen. Oops, I did it again.